

DIE

GESKIEDNTS

VAN

ONS HEERE EN HELLAND

JESUS CHRISTUS,

500 AS DIT

TEP. EVANGELIST SENDER KA SKRIV DIF OP.

Wm. Franklin

NEW-YORK:

PRINTED BY THE AMERICAN TRACT SOCIETY,

FOR THE UNITED BRETHREN'S MISSIONS IN THE DANISH
WEST-INDIA ISLANDS.

1833.

ERSTE PART.

VAN JESUS CHRISTUS EN VAN SI VOORLOOPER JOHANNES
ONTVAANGNIS, GEBORT EN KINDHEID.

I.

*Die Evangelist Johannes si Inleyting tot si
Evangelium.*

Joh. 1: 1-18.

In die Begin a wees die Woord, en die
Woord a wees by God, en God a wees die
Woord. Dieselwde a wees in die Begin by
God. Alle Dingen ben door dieselwde ge-
makt, en sonder Em niet een Ding ben
gemaakt wat gemaakt ben. Nabinne Em a
wees die Leev, en die Leev a wees die Licht
van die Menschen. En die Licht skien in
die Dusteris, maar die Dusteris no ka be-
grip die. Een Mensch a word gestiert van
God, die a wees genaamt Johannes. Die-
selwde a kom tot Getugnis, dat em a sal
getug van die Licht, voor dat sender allemaal
a sal geloof door em. Em no a wees die Licht
selv, maar em a wees gestiert, dat em a sal
getug van die Licht. Deese a wees die waa-

Met die geheele Verdienst
van Joe Leev.

Segen ons, Iete Heere God!

ruchtige Licht, welk verlicht allemaal Menschen, die kom in deese World. Em (die ben die waerachtig Licht) a wees in die World, en die World ben door Em gemaakt, en die World no a ken Em. Em a kom in Si Eïgendom, en si Eigen no a neem Em op: Maar soo veel as a neem Em op, en a gloof na Si Naam, na sender Em a gie Macht, vor kom Kinders van God: die no ben geboren van Bloed, ook niet van die Will van die Viesch, ook niet van die Will van een Man, maar van God. En die Woord a kom Vleesch, en a woon onder ons, en ons a kik Si Heerlikheid, een Heerlikheid, as van die eenig gebooren Soon van die Vader, voll van Gnade en Waarheid. Johannes a getug ver Em a roep en a see: Deese a wees Em, van die mi ka see: Em, die kor aster mi, a wees bovoor mi, want Em a wees eender as mi. En ut van Si Volheid ont allemaal ka ontvang, Gnade voor Gnade. Want die we ben gegeven door Moses, maar Gnade en Waarheid ka kom door Jesus Christus. Niemand ka kik God na eenigste Tid, die eenig gebooren Soon, welk ben in die Skoot van die Vader, Em ka maak die bekent na ons.

II.

Die Begin van die Evangelist Lucus Si Evangelium, geskreeven na Theophilus. Luc. 1: 1-4

Derwil nbe al veel a neem in Hand, vor skryf op die Geskiednissen, die sekut ka geskied onder ons, soo as sender ka overle-veer die na ons, die ka kik die selv van Begin, en ka kom asteraan Dienars van die Woord: soo mi ookal a vind die voor goet, van sents mi ka ondersoek precis all die Dingen, van die eerste Begin af, vor skryf die na joe, mi dierbaar Theophilus, ordentlik, een aster die ander, voor dat joe kan hab een Verseekering, en een vaste Grond van die Dingen, van die joe alreeds ka krieg Onderwysing.

III.

Die Geslacht-Register van Jesus Christus, ut der Walter van David, na Sie van Joseph, die a wees si Pleeg-Vader. Mat. 1: 1-17.

Die Geslacht-Register van Jesus Christus, die Soon van David, die Soon van Abraham, Abraham a teel Isaac. Isaac a teel Jacob, Jacob a teel Juda en si Broeders. Juda a teel Pharez en Sara, met die Thamar. Pharez a 1*

a teel Hezron. Hezron a teel Ram. Ram a teel Aminadab. Aminadab a teel Nahasson. Nahasson a teel Salma. Salma a teel Boas met Rahab. Boas a teel Obed met Ruth. Obed a teel Jesse. Jesse a teel die Koning David. Die Koning David a teel Salomon, met die Wif van Urias. Salomon a teel Rehoboam. Rehoboam a teel Abia. Abia a teel Assa. Assa a teel Josaphat. Josaphat a teel Joram. Joram a teel Osia. Osia a teel Jehoram. Jehoram a teel Achas. Achas a teel Ezechia. Ezechia a teel Manasse. Manasse a teel Amon. Amon a teel Josia. Josia a teel Jehonin en si Broeders, omtrent in die Tid van die Babylonisch Gevangenskap. Aster die Babylonisch Gevangenskap. Jehonina a teel Sealtiel. Sealtiel a teel Zorobabel. Zorobabel a teel Abiud. Abiud a teel Elinchim. Elinchim a teel Asor. Asor a teel Zadok. Zadok a teel Achim. Achim a teel Elind. Elind a teel Eleasor. Eleasor a teel Matthi. Matthi a teel Jacob. Jacob a teel Joseph, die Man van Maria, van welk ben gebooren Jesus, die genaamt ben Christus. Allernal Leden van Abraham teo na David ben veertien Leden: van David tee na die Babylonisch Gevangenskap ben veertien Leden: van die Babylonisch Gevangenskap tee na Christus ben veertien Leden.

IV.

*Die Geslacht-Register van Jesus Christus, na**Stie van Si Moeder Maria.*

Luc. 3: 23-38.

Jesus a word gerekend voor een Soon van Joseph welk a wees (een Skoon Soon) van Eli, (*) die a wees een Soon van Matthat, die a wees een Soon van Levi, die a wees een Soon van Melchij, die a wees een Soon van Janna, die a wees een Soon van Joseph, die a wees een Soon van Matthatias, die a wees een Soon van Amos, die a wees een Soon van Nahum, die a wees een Soon van Elilij, die a wees een Soon van Nangos, die a wees een Soon van Maath, die a wees een Soon van Matthatias, die a wees een Soon van Sabei, die a wees een Soon van Joseph, die a wees een Soon van Juda, die a wees een Soon van Jahannan, die a wees een Soon van Resti, die a wees een Soon van Zorobabel, die a wees een Soon van Salathiel, die a wees een Soon van Neri, die a wees een Soon van Melchij, die a wees een Soon van Addi, die a wees een Soon van Kossam, die a wees een Soon van Elmadam, die a wees een Soon van

(*) Maria a wees een Dochter van Eli, en word soo genaamt oock in die Skriften van die Joden.

Her, die a wees een Soon van Jeso, die a wees een Soon van Eliezer, die a wees een Soon van Jorem, die a wees een Soon van Matha, die a wees een Soon van Levi, die a wees een Soon van Simeon, die a wees een Soon van Juda, die a wees een Soon van Joseph, die a wees een Soon van Jonan, die a wees een Soon van Eliakim, die a wees een Soon van Melea, die a wees een Soon van Manan, die a wees een Soon van Mattatha, die a wees een Soon van Nathan, die a wees een Soon van David, die a wees een Soon van Jesse, die a wees een Soon van Obed, die a wees een Soon van Boas, die a wees een Soon van Salmon, die a wees een Soon van Nahasson, die a wees een Soon van Aminadab, die a wees een Soon van Aram, die a wees een Soon van Esrom, die a wees een Soon van Phares, die a wees een soon van Juda, die a wees een Soon van Jacob, die a wees een Soon van Isaac, die a wees een Soon van Abraham, die a wees een Soon van Thara, die a wees een Soon van Nachor, die a wees een Soon van Saruch, die a wees een Soon van Roguhn, die a wees een Soon van Phaleg, die a wees een Soon van Iphet, die a wees een Soon van Sala, [die a wees een Soon van Kainan,] die a wees een Soon van Arphachand, die a wees een Soon van Sem, die a

wees een Soon van Noah, die a wees een Soon van Lamech, die a wees een Soon van Mathusalah, die a wees een Soon van Enoch, die a wees een Soon van Jared, die a wees een Soon van Maleleel, die a wees een Soon van Kainan, die a wees een Soon van Enos, die a wees een Soon van Seth, die a wees een Soon van Adam, welk a wees van God.

§ 1

*Bekeunmaking van Johannes die Dooper si**Ontvangnis.*

Luc. 1: 26—38.

In die Tid van Herodes, die Koning van Judea, a wees een Priester van die Dag-Ordening Abia, met Naam Zacharias; en si Wif a wees van die Dochters van Aaron, genaamt Elisabeth. En sender all twee a wees rechtveerklig navoor God, en a wandel in allenmaal Gebèden en Verordiningen van die Heeronsstraffik. En sender no a hab Kind: want die Elisabeth a wees onvruchtbaar; en sender all twee a ka kom ver na sender Dagen. En die a geskied, toen em a bedien die Priester-Ampt navoor God, in die Tid van si Dag-Ordening; da die Lot a vall em, na Geweente van die Priesterdome, dat em a sal loop na die Tempel van die Heere (inbinne die Heilig-

dom) en a sal doe die Reuk-Offer. En die geheele Meenigte van die Volk a wees butten (na die Voorhoofd) en a bed onder die Ur van die Reuk-Offer. Maaren Engel van die Heere a verskien na em, die a staan na die rechter Sie van die Reuk-Altar. En toen Zacharias a kik die Engel, da em a verskrik, en een Vrees a kom na em. Maar die Engel a see na em. No vrees, Zacharias! want joe Gebeden verhoort; en joe Wif Elisabeth sal Naam Johannes. En joe sal heb Biskap en Verheuging van die, en moeschi sal kom bin over si Geboort. Want em sal wees groot in die Aangesicht van die Heere: Wien en sterke Drink ent nō sal drink; en nabinne si Mogeder Lif nochal em sal kom verwoelt met die heilig Geest. En em sal bekeer veel van die Kinders van Israel na God sender Heere. En em sal lofp bevoor die Heere, in die Geest en die Kracht van Elias, vor bekeer die Hert van die Vaders na die Kinders, en vor breng die Ongloofigen na die Wiesheid van die Rechveerdigen; en vor maak bereid een Volk prepatereet voor die Heere. En Zacharias a see na die Engel: Nā wat mi sal weel die? Want mi ben ond, en mi Wif ka kom na si ouwe Dagen. Die Engel a antwoord en a see na em: *Mi* ben Gabriel, diē staan navoor God,

en mi ben gesiet, vor spreek met joe, en voor maak deese Dingen bekend na joe. En kik, joe sal kom stom, en joe no sal kan spreek, tēd na die Dag, wanneer die sal geskied, voordanrom dat joe no ka gloof mi Woorden, welk sal kom verwoelt na sender Tid. En die Volk a wacht na Zacharias, en a verwonder, dat em a bliev soo lang nabinne die Tempel. En toen em a kom ut, soo em no a kan spreek met sender, en sender a bemerk, dat em a ka kik een Gesicht nabinne die Tempel. En em a wink na sender, en a bliev stom. En die a geskied, toen die Tid van si Ampt-Bediening a wees verwoelt, em a loop na si Hoers. En aster deese Dagen si Wif Elisabeth a kom swanger, en a verberg si selv vyf Maanden, en a see: Deese die Heere ka doe na mi in die Dagen, na welk Em ka kik na mi, dat Em a neem mi Versmaatheid onder die Menschen wee van mi.

§ 2

Verkondiging van die Ontvangnis van Jesus Christus, na die Maria. Luc. 1: 26—28.

En in die seste Maand die Engel Gabriel a word gestiert van God na een Stadt in Galilea, die ben genaamt Nazareth, tot een Jongvrouw,

die a wees beloofd na een Man, met Naam Joseph, ut die Hoers Van David; en die Jongvrouw si Naam a wees Maria. En die Engel a kom in na em en a see: Wees gegroet, joe, die ben die Begnadigte! die Heere ben met joe, gesegend joe ben onder die Vrouwen. Maar toen Maria a kik die Engel, em a verskrik ower si Woorden, en a dink: Welk een Groetnis die ben! En die Engel a see na em: No vrees, Maria! joe ka vind Gnade by God. Kik, joe sal kom swanger nabinne joe Lief, en joe sal haar een Soon, na Em joe sal gie die Naam JESUS. Em sal wees groot, en sal word genaamt een Soon van die Allerhoogste; en God die Heere sal gie na Em die Troont van si Vader David, en em sal wees een Koning over die Hoers van Jacob in Eewigheid, en si Koningrik no sal neem ben End. Dan Maria a see na die Engel: Hoosoo deese sal wees! derwil mi no weet var een Man! Die Engel a antwoord en a see na em: Die heilig Geest sal kom op joe, en die Kracht van die Hoogste sal overskaduwe joe; vordantom ook die Heilige, die word geboreen van joe, sal word genaamt die Soon van God. En kik joe Cousin Elizabeth ben swanger ookal met een Soon, in si Ouderdom; en deese ben die seste Maand met em, van die word gesproken, dat em ben onvruchtbear.

Want by God ben niet een Ding onmooglik. Maria a see: Kik, my ben die Dienst-Maid van die Heere; die geskied na mi soo as joe ka see. En die Engel a loop wee van em.

§ 3

Verkundiging van die Ontvangnis van Jesus Christus, na die Joseph. Matt. 1: 18-25.

Toen noe Maria, die Moeder van Christus a wees beloofd na Joseph, soo die a word bevonden, dat em a wees swanger van die heilig Geest, bevoor sender a kom malkander. Maar Joseph, si Man a wees rechtveerdig, en no a will maak em oentlik tot Skande, en a dink, vor verlaat em na een verborg Manier. Maar toen em a hab deese Dingen in si Gedachten, kik da die Engel van die Heere a verskien na em in dié Droom, en a see: Joseph, Soon Van David, no vrees, vor neem Maria, joe beloofde Wif na joe. Want wat ben ontvangten nabinne em, die ben van die heilig Geest. En em sal baar een Soon, na welk joe sal gie die Naam JESUS; want Em sal maak si Volk salig van sender Sonden. Maar deese allemaal ka geskied, voor dat die a sal kom verwoelt, wat die Heere ka spreek door die Propheet, die a see: Kik, een Jong-

vrouw sal wees swanger, en sal baar een Soon, en sender sal gie na Em die Naam Immanuel, die ben overgeset: God-mat-ons. Toen noe Joseph a kom wakker van die Slaap; da em a doe, soo as die Engel van die Heere a ka gie Order na em, en a neem si Wif na em; en no a erken em, tee em a ka baar si eerste Soon.

§ 4.

Maria si Besoek by die Elisabeth, en si Loof-

Gesang.

LUC. 1: 39—56.

In die selvde Dagen, Maria a staan op, en a reis met Haast op die Gebergte, na een Stadt van Juda, en a kom nabinne die Hoes van Zacharias, en a groet Elisabeth. En die a geskied, toen Elisabeth a hoor die Groethis van Maria, da die Kind a tjomp op nabinne si Lief, en Elisabeth a kom vervodell met die heilig Gueest, en a roep met groot Stem, en a see: Gesegend joe ben onder die Vrouwens, en gesegend ben die Vrucht van joe Lief. En van waar die kom mi, dat die Moeder van mi Heere kom na mi? Kik, soo as mi a hoor die Stem van joe Groethis, die Kind a tjomp op met Blyskap nabinne mi Lief. En, o heilig joe ben, joe, die ka gloof: want all die Dingen.

sal word vollend, wat van die Heere ben gesproken na joe.

En Maria a see: "Mi Stiel mank die Heere groot, en mi Geest kom bli in God mi Heiland. Want Em ka kik (gnadig) na die Nedeheid van si Dienst-Maid. Kik, van noe af allemaal Kinds-Kind sal pries mi voor salig. Want Em ka doe groote Dingen na mi, Em, die ben machtig, en heilig ben si Naam. En si Barmhertigheid bly van Geslacht tot Geslacht al-tid over sender, die vrees Em. Em doe krachtige Werken met si Arm, en verstroy die Hoogmoedigen in die Gedachten van sender Hiert. Em stoot die Machtigen van die Troon, en verhoog die Nederigen. Em verwoell die Hongerigen met goeie Dingen, en die Riken Em stier leeg wee. Em dink na die Barmhertigheid, en help Si Dienaar Israel op (soo as Em ka spreek na ons Vaders, Abraham, en na si Saad) in Eewigheid." En Maria a bly met em omtrent drie Maanden, aster die em a keer om weeraan na Hoes.

§ 5.

Johannes die Dooper si Geboort, en Zacharias si Loof-Gesang.

LUC. 1: 57—80.

En die Tid van Elisabeth a kom voll, dat em a sal baar; en em a baar een Soon. En

si Buuren en Cousins a hoor, dat die Heere a ka doe groot Barmhertigheid na em, en fender a wees bli met em. En die a geskied na die achte Dag, dat sender a kom, vor besnie die Kindje, en a gie na em die Naam van si Vader Zacharias. Maar si Moeder a antwoord en a see : Niet soo ; maar si Naam sal wees Johannes. En sender a see na em : Die hab ja doch niemand in joe Familie, die ben genaamt met soo een Naam. En sender a wink na si Vader ; wat voor een Naam em a will hab voor die Kind ? En em a begeer een Skrief-Tafelje, a skrief en a spreek : Si Naam ben Johannes. En sender allemaal a verwonder sender. En aanstonds si Mond a word geopend, en si Tong a kom loss ; en en a spreek en a pres God. En een Vrees a kom over allemaal Buuren, en all deese Geskiedenis a kom openbaartlik bekent na die geheele Gebergte van Judea. En allemal die a hoor die, a neem die nabinne sender Hert, en a see : Wat joe dink, dat sal kom ut van die Kindje ? Want di Hand van die Heere a wees met em. En si Vader Zacharias a wordervoelt met die heilig Geest, a prophecey en a see : "Geloofd wees die Heere, die God van Israel, want Em ka besoek en ka verloss Si Volk. En ka ris op voor ons eén Hoorn van

Heil, (*) in die Hoes van si Dienaar David ; sou as Em ka spreek door die Mond van si heilige Propheeten, welk a wees van sens die World a begin, vor verloss ons van ons Vyanden ut die Hand van sender allemaal, die haat ons, en vor bewies Barmhertigheid na ons Vaders, en dink op na si heilig Verbond, en na die Eed, dio Em a ka sweer na ons Vader Abraham, vor gie na ons, dat ons, as verlost ut die Hand van ons Vyanden, a kan dien Em sonder Vrees, all ons Leeftid, in Heiligheid en Gerechtigheid, die ben behaagelik na Em. En joe, o Kindje, joe sal word genaamt een Propheet van die Hoogste ; joe sal loop hen navoor die Aangesicht van die Heere, vor bereid si Pad ; en vor gie Kennis van die Heil na Si Volk, welk berf in Vergéving van sender Sonden ; door die hertlike Barmhertigheid van ons God, door welk die Son, die ka kam op ut die Hoogte, ka besoek ons ; voor verskien na sender, die set in Dusterinis en Skaduwe van die Dood, en vor stell ons Voeten op die Pad van Vrede." En die Kind a groey, en a kom sterk in die Geest, en a wees in die Woestyne, tee dat em a sal staan navoor die Volk Israel.

(*) Ka verwek een sterke Heiland.

*Christus Si Geboort na Bethlehem, Si Bes
nieing en Naam.*

Luc. 2 : 1-21. Mat. 1 : 21.

En die a geskied na dieselvde Tid, dat een Gebod a kom ut van die Keyser Augustus, dat all die world (*) a sal word getaxeert. En deese taxering a wees die eerste, en a geskied na die Tid, toen Cyrinius a wees Gouvernour in Syrien. En allemaal a loop, vor lat skriev sender op, (†) elkeen na si Stad. Da Joseph ookal a loop van Galilea, ut die Stadt Nazareth, na Judea, tot die Stadt van David, genaamt Bethlehem, Voordarom, dat em a wees ut die Hoes en Geslacht van David; vor lat skriev em op met Maria, si beloofde Wif, welk a wees swanger. En toen sender a wees daár, soo die Tid a kom, dat em a sal baar. En em a baar si eerste Soon, en a wool Em nabinne Doekje, en a lee Em nabinne een Kribbe; want sender no a hab een ander Runnte nabinne die Herberg. En daar a wees Herders in dieselvde Landstreek na die Savan by die Horden, die a hou Wach in die Nacht over sender Hoopje. En kik, die Engel

(*) Die geheele Roman—Kik.

(†) Vor lat taxeer sender.

van die Heere a staan na sender, en die Heer-
likheid van die Heere a skien rond om sender,
en swonder a vrees goe. En die Engel a see
na sender: No vrees, kik, mi maak een groot
Blikkap bekend na jender, welk sal wees voor
allemal Volk. Want van Dag die Heiland
ben gebooren voor jender, welk ben Christus
die Heere, in die Stadt van David. En deese
jender sal hab tot een Teeken: Jender sal
vind die Kind gewoelt nabinne Doekje en dat
Em lee nabinne een Kribbe. En aanstands
a wees daar by die Engel die Meenigte van
die Hemels-Armee, die a pries God, en a see:
Eere wees na God in die Hoogste! en Vrede
op die Aarde! en in die Menschen een Welbe-
haagen! En toen die Engels a vbar op van
sender na die Hemel, da die Herders a see
ouder malkander: Lat ons loop noe na Beth-
lehem, en kik die Geskiedenis, die ka geskied
daar, welk die Heere ka maak bekend na ons.
En sender a kom met Haast, en a vind Maria
en Joseph, en ook die Kind, die a lee nabinne
een Kribbe. En toen sender a ka kik die, soo
sender a maak die Woord bekend overall, die
a wees gesproken na sender van deese Kind.
En sender allemaal, die hoor die, a verwonder
sender over die Woord, welk die Herders a ka
see na sender. Maar Maria a bewaar all deese
Woorden en a overdink sender nabinne si

Hert. En die Herders a keer om weeraan, a verheerlik en a pries God, voor all die Dingen, die sender a ka hoor en ka kik, soo as na sender a wees gesproken. En toen acht Dagen a wees verwoelt, dat die Kind a sal krieg die Besnieing; da si Naam a word genaamt JESUS: welk a wees genaamt van die Ehgel, bevoor Em a word ontvangten nabinne die Lief van si Moeder.

§ 7.

Die Wiesen sender Aankomst van die oostlike Land, Vlucht na Egypten, en Weerankomst van Egypten na Nazareth.

Math. 2: 1—23.

Toen Jesus a wees gebooren na Bethlehem in Judea, na dié Tid van die Koning Herodes, kik, Wiesen(*) van die Oostlik Land a kom na Jerusalem, en a see: Waar ben dié nuwgebooren Koning van die Joden? Ons a kik si Sier in die Oost Land, en ons ka kom vor bed Em aan. Toen die Koning Herodes a hoor deese Dingen, soo em a verskrik, en met em die geheele Jerusalem; en a lat vergader al- lemaal Hoog Priesters en Skrifgeleerden onder die Volk, en a vraag sender u, na waar

(*) Geleerde Heiden.

Christus a sal word gebooren! En sender a see na em: In Bethlehem van Judea. Want soo die stann geskreven door die Propheet: En Joe, Bethlehem in die Land van Juda, Joe ben sekur niet die Kleenste onder die Vorsten van Juda. Want ut van Joe sal kom een Gouverneur, die sal regeer mi Volk Israel. Dan Herodes a roep die Wiesen heimlik, en a ondersoek neerstelik van sender, wat Tid die Sier a ka verskien! En em a sier sender na Bethlehem, en a see: Jender reis hen, en doe best, vor soeck die Kindje, en wanneer jender ka vind Em, soo see die na mi weeraan, dat mi kan kom ookal, en bed Em aan. Toen sender a ka hoor noe die Koning, soo sender a reis hen, en kik, die Sier, welk sender a ka, kik na die Oostlik Land, a loop bevoor sender, ter dat die a kom, en a staan boven ower, waar die Kindje a wees. Toen sender a kik die Sier da sender a kom goe moeschli bli. En sender a loop nabinne die Hoes, en a vind die Kindje met si Moeder Maria, en a vall heer, en a bed Em aan, en a open sender Skatten, en a vereer na Em Goud, Wierook en Myrrhen. En God a gie order na sender in een Droom, dat sender no a sal keer om weeraan na Herodes; en sender a reis doe Pad weeran na sender Land.

Maar aster sender a kō reis wee, kik, da die Engel van die Heere a verskien na Joseph in een Droom, en a see: Staan op, en neem die Kindje en si Moeder na joe, en Vlucht na Egyptenland, en blyv daar, tee mi see na joe, want die Herodes sal seek die Kindje, vor mank Em dood. En em a staan op, en a neem die Kindje en si Moeder na em, in die Nacht, en a vlucht na Egyptenland, en a blyv daar, tee aster die Dood van Herodes. Voor dat die a sal word verwoell, wat die Heere ka spreek door die Propheet, die see: Mi ka roep mi Soon ut van Egypten. Toen Herodes a kik noe, dat die Wiesen a ka bedrieg em, da em a kom goe tooring, en a stier ut, en a lat maakdood allemaak Kinders in Bethlehem, en in all dieselvde Land-Deelen, die a wees twee Jaar oud en minder, soo as em a reeken die Tid, die emt a ka ondersoek soo neerstelik van die Wiesen. Dan a word verwoell, wat die Propheet Jeremias ka spreek, die see: Op die Gebergte: (in Rama;) a wees vor hoor een Geskreuw, veel klaagte, Traan en Lamenteer, Rahel tran over si Kinders, en no willat vertroost em, derwil sender no ben meer. Maar toen Herodes a ka dood; kik, da die Engel van die Heere a verskien na Joseph in die Droom, na Egyptenland en a see: Staan op, en neem die Kindje en si Moeder na joe,

en reis hen na die Land van Israel; sender ka dood, die a seek, vor neem die Kind si Leev. En em a staan op, en a neem die Kindje en si Moeder na em, en a kom na die Land van Israel. Maar toen em a hoor, dat Archelaus a wees Koning in Judea, na Plaats van si Vader Herodes, soo em a bang, vor kom na daar. En in een Droom em a ontvang Order van God, en a vertrek na die Plaatsen en Land-Deelen van Galilea, en a kom, en a woon nabinne die Stadt, die hen genaamt Nazareth; voor dat die a sal kom verwoell, wat gesproken ben door die Propheeten: Em sal wees genaamt Nazareus.

Presentering van die Kindje Jesus, nabinne die Tempel in Jerusalem. Luc: 2, 22-40.

En toen die Dagen van (Maria)si Reiniging accorderend met die Wet van Moses, a wees verwoell; da sender a bring Em na Jerusalem, vor presenteer Em na die Heere. (Glik as die staan geskreven in die Wet van die Heere: Elkent, wat ben manlik, die open die Moeder, sal word heilig genaamt voor die Heere.) En dat sender a sal gie die Offer, soo as die ben gesproken in die Wet van die

Heere : Een paar Tortel-Duffes, of twee jong Duffes. En kik, een Mensch a wees na Jerusalem, met Naam Simeon ; en dieselvde Mensch a wees rechtveerdig en a vrees God en a wacht na die Troost van Israel, en die heilig Geest h wees nabinne em. En die a wees geopenbaart na em door die heilig Geest ; dat em no a sal kik die Dood, bevoor em a ka kik die Christus van die Heere. En em a kom door die Geest nabinne die Tempel. En toen die Ouders a breng die Kind JESUS nabinne die Tempel, dat sender a kan doe voor Em soo as die Gewente, van die Wet a wees, da Simeon a neem Em op si Arme, en a pries God, en a see : Heere, noe Joe lat Joe Dienar skeyd in Vrede, soo as Joe ka see ; Want mi Oogen ka kik Joe Heiland, welk Joe a bereid navoor die Aangesicht van allemaal Volk, een Licht, vor verlicht die Heidens, en tot Heerlikheid van Joe volk Israel ! En Joseph en sie Moeder a verwonder sender over die Dingen, die a word gesproken van Em. En Simeon a segen sender, en a see na Maria, si Moeder : Kik, deese (Kind) word geset tot een Vall en Opstanding van veele in Israel, en tot een Teeken, tegen die sal word gesproken, (: en door joe eigen Siel ookal sal snie een Sweerd ;) voor dat die Hert-gedachten van veele a sal kom openbaar.

En daar a wees een Propheetinne, Hanna, een Dochter van Phannuel, ut die Geslacht van Aser ; deese a wees goe oud, en a ka leev seven Jaaren met si Man, van si Jongvrouwschap af, en a wees noe een Weduwe omtrent vieren tachtentig Jaaren ; dieselvde a kom noit van die Tempel, en a dien God met Vasten en Gebet, Dag en Nacht. Em a kom daar ookal na dieselvde Ur, en a pries die Heere, en a spreek van Em na sender allemaal, die a verwacht die Verlossing in Jerusalem. En toen sender a ka vollend die Dingen, wat a wees vor doe na die Wet van die Heere soo sender a keert weeraan na Galilea, na sender Stadt Nazareth. Maar die Kind a groey, en a kom sterk in Geest, voll van Wisheid, en die Ginde van God a wees met Em.

§ 9

Jesus, twelf Jaar oud ben nabinne die Tempel van Jerusalem.

Luc. 2 : 41—52.

Noe si Ouders a reis na Jerusalem, elkeen Jaar, op die Passa Feest. En toen Em a wees twalf Jaar oud, soo sender a reis naboven, soo as die Gewente van die Feest a wees. En toen die Dagen a wees vollendigt, en sender a loop na Hoos weeraan, da die Kind Jesus a bliev na Jerusalem ; en Joseph

en Si Moeder no a weet die. Maar sender a dink, dat Em a sal wees onder die Companie, en a kom een Dag-Reis, en a seek Em onder die Vrienden en Bekenten. En toer sender no a vind Em ; sender a loop weeraan na Jerusalem, en a seek Em. En die a geskied aster drie Dagen, sender a vind Em nabinne die Tempel, da Em a set na Middel onder die Leeraars, dat Em a hoor sender, en a vraag sender. En sender allemaal, die a hoor Em, a verwonder sender over si Verstand, en over si Antwoorden. En toen sender a kik Em, soo sender verskrik ; en si Moeder a see na Em : Mi Soon, voorwaaram Joe ka doe *deese* na ons ? Kik, Joe Vader en Mi ka seek Joe met groot Sorg. En Em a see na sender : Wat die ben, dat jender ka seek mi ? Jender weet dan niet, dat Mi moet wees in die Dingen, die ben van Mi Vader ? En sender no a verstaan die Woord, die Em a spreek met sender, En Em a ries af met sender en a kom na Nazareth, en a wees onderdaanig na sender. En si Moeder a behou all deese Woorden nabinne si Hert. En Jesus a groey in Wiesheid, Ouderdom en Gnade by God en die Menschen.

TWEDE PART.

VAN DIE BEGIN VAN JOHANNES DIE DOOPER SI LEER AMPT, EN VAN DIE DOOP VAN DIE HEERE JESUS, TEE NA DIE EERSTE PASSA-FEEST VAN SI LEER-AMPT.

§ 10

Johannes die Dooper si Leer-Ampt.

Math : 3, 1—12. Marc : 1, 1—8. Luc : 3, 1—18.

In die vyftiende Jaar van die Regeering van Keyser Tiberius, die Tid Pontius Pilatus a wees Gouverneur in Judea, en Herodes een Vier-Vorst * in Galilea, en si Broeder Philippus een Vier-Vorst in Iturca, en in die Land streek van Trachonitis; en Lysanias een Vier-Vorst in Abilene, toen Hannas en Caiphas a wees Hoogpriesters ; da die Woord van God a kom na Johannes, die Soon van Zacharias, in die Woestynne. En em a kom na all die Land rondom die Jordan, en a predik die Doop van Bekeering, tot Vergeving van Sonden, en a see : Bekeer jender ; die Koningrik van die Hemel ka kom destby. Die a wees die Begin

* Vorst over die vierde Part van een Land.

van die Evangelium van Jesus Christus, die Soon van God, soo as die staan geskreeven in die Propheeten : Kik, mi stier mit Engel † na voor Joe Aangesicht, die sal bereid Joe Pad bevoor Joe. En Em ben dieselvde, van welk die Propheet Jesaias ka see en ka spreek : Die ben een Stem van een Prediker in die Woestyne. Bereid die Straat voor die Heere, en maak si Paden gerad. Elkeen Valley sal word op gevoelt, en elkeen Bergen Huvel sal word verneedert, en die Krom Pad sender sal kom gerad, en wat ben oneven sal kom een even Pad ; en allemaal Vleesch sal kik die Heiland-van God.

Maar em, die Johannes, a hab een Kleed van Kameel-Haar, en een Ledern Gord r6nd om si Heep ; en si Jeet a wees Spring-Haanen en wild Honing. Dan die Stadt Jerusalem a loop na em nabutton, en die geheele Land Judea, en all die Land sender na die Jordan, en a lat doop sender van em nabinne die Jordan, en a beken sender Sonden. Toen em a kik noe, dat veel van die Phariseen en Sadduceen a kom na si Doop, soo em a see na sender : Jender Adderen-Geslacht, wie ka wies dan na jender, vor vlucht van die toekomstendes Toorn ? Passop bring Vruchten, die ben die Bekeering waerdig. Dink maar niet,

† Bodskapet.

dat jender will see by jender selv : Ons hab Abraham voor ons Vader. Mi see na jender. God selv ut van deese Steenen kan verwek Kinders voor Abraham. Die Biel lee alreeds na die Wolter van die Boomen ; voordaarom, elkeen Boom die no bring goeje Vruchten word afgekapt, en gegooyt nabinne die Vuur. En die Volk a vraag em, en a see : Wat ons sal doe dan ? Em a antwoord en a see na sender : Wie hab twee Rokken, die gie een na em, die hab niet een ; en wie hab Jeet, doe dieselvde ookal. Die Tollenaars a kom ook, vor lat doop sender, en a see na em : Meester, wat ons sal doe dan ? Em a see na sender : No begcer meer, as wat geordineert ben. Dan die Soldaten a vraagem ookal, en a see : Wat ons sal doe dan ? En em a see na sender : Doc na niemand Geweld of Ohrecht, en wees vergnoegt met jender Gaschie. Maar toen allemaal Volk a wees na die Verwachting, en allemaal a dink nabinne sender Hert van Johannes : as em altomets a wees die Christus ? Soo Johannes a antwoord, en a see na sender allemaal : *Mi* doop jender met Water tot Bekeering ; maar Em, die kom aster mi, ben meer-sterk as mi, en mi no ben Waerdig, vor biegi mi neer navoor Em, vor loss Em die Riem van Si Skoen, en vor draag die after Em. Em sal doop jender met die heilig Geest en met

Vuur. En Em hab die Koorn-Skop in si Hand, Em sal veeg si Dorsch-Vloer, en sal gaar in die Koorn nabinne si Koorn-Hoes, maar die Skel Em sal bran op met ewig Vuur. En veel ander Vermaaningen Johannes a doe, en a predik die Eyangelium na die Volk.

§ 11.

Die Doop van Jesus.

Math: 3, 12-17. Marc: 1, 9-11. Luc: 3, 21-22.

Na die Tid, toen allemaal Volk a lat doop sender, soo ook Jesus a kom ut Galilea van Nazareth na die Jordan tot Johannes, vor word gedoopt van em. Maar Johannes a weiger Em die, en a see: *Mi* hab wel noodig, dat mi word gedoopt van Joe, en *Joe* kom na mi? Maar Jesus a antwoord en a see na em: Lat die wees soo, noe, want soo die kom ons toe, vor vervoell allemaal Gerechtigheid. Dan Johannes a lat af van Em. En toen Jesus a wees gedoopt, soo Em a kom op aanstands ut die Water, en a bed. En kik, die Hemel a word geopend over Em. En Johannes a kik dat die Geest van God in Lichaamlik Figur a kom neer, glik as een Duffje en a skien over Em. En kik, een Stern a kom ut van die Hemel, en a see: Deese ben mi liefse Soon, na welk mi hab Welbehaagen! En Jesus a

wees omtrent dertig Jaar oud, toen Em a begin (soo wel vor doe, as vor leer. Apost: Gesk: 1-1.)

§ 12.

Die Versoeking en Overwinning van Jesus.

Math. 4: 1-11. Marc. 1: 12-13. Luc. 4: 1-13.

En Em a kom weeran van die Jordan, voll van die heilig Geest, en a word geleyd van die Geest in die Woestyne, vor dat, *Em* a sal word versoekt van die Duvel. En Em a wees daar nabinne die Woestyne veertig Dagen by die wilde Beesten. En Em a word veertig Dagen lang versoekt van die Duvel; en Em a ject nictmetal in diselyde Dagen. En toen Em a ka vast veertig Dagen en veertig Nacht, en soo Em a kom hongerig. En die Versoeker, die Duvel a kom na Em en a see: As Joe ben God si soon, soo see, dat deese Steenen word Brood. En Em a antwoord en a see: Die staan geskreeven: Die Mensch no leev van Brood alleen, maar van elkeen Woord, die kom ut door die Mond van God. Dan die Duvel a neem Em met nabinne die heilige Stadt, en a stell Em boven op die Top van die Tempel, en a see na Em: As Joe ben Góð si Soon; soo gooy Joe selv na molee; want die staan geskreeven: Em sal gie Order

na si Engels van wegens Joe, dat sender be-
 waar Joe, en draag Joe op sender Handen,
 dat Joe no stoot eenigste Tid Joe Voet tegen
 een Steen. Da Jesus a see na em: Weeran
 die staan geskreeven ookal: Joe no sal ver-
 soek God, joe Heere. Dan die Duvel a neem
 Em met nabovo een goe hoog Berg, en a
 wies na Em allemaal Koningriken van die
 Werld en sender Heerlikheid, in Tid van een
 Oogenblik, en a see na Em: All deese Macht
 mi will gie na Joe, en si Heerlikheid; want
 die ben over geleveert na mi, en mi gie die na
 wie mi will. As Joe noe will vall neer navoor
 mi, en bed mi aan, soo mi will gie all deese
 Dingen na Joe, en allemaal sal wees voor Joe.
 Da Jesus a see na em: Skeer wee van mi
 Satan! Want die staan geskreeven: Joe sal
 bed aan God, joe HEERE, en dien Em al-
 leen. En toen die Duvel a ka vollendig alle-
 maal Versoeking; soo em a verlaat Jesus, en
 a bliev wee van Em voor een Tid lang. En
 kik die Engels a kom na Em, en a dien Em.

§ 13.

*Johannes die Dooper si Getugnis van Jesus
 Christus.*

Joh. 1: 19-23.

En deese ben die Getugnis van Johannes,
 toen die Joden a stier van Jerusalem Pries-

ters en Leviten, dat sender a sal vraag em:
 Wie joe ben? En em a beken, en no a
 loochen, en em a beken: *Mi* no ben Christus.
 En sender a vraag em: Wat dan? Joe ben
 dan Elias? Em a see: Die mi no ben. *Joe*
 ben dan die Prophet? (*) En em a antwoord:
 Necn. Dan sender a see na em: Wat joe ben
 dan? dat ons kan gie een Antwoord na sen-
 der, die ka stier ons. Wat joe see van joe
 selv? Em a see: *Mi* ben een Stem van een
 Prediker in die Woestyne: Maak die Pad
 van die Heere gerad, soo as die Propheet Je-
 saias ka see. En sender die a wees gestiert,
 a wees van die Phariseen, en sender a vraag
 em, en a see na em: Voorwaorum joe doop
 dan, as joe no ben Christus, ook niet Elias,
 ook niet die Prophet? Johannes a antwoord
 na sender en a see: *Mi* dobp met Water,
 maar *Em* ka staan na Middel onder jender,
 die *jender* no ken. Em ben die, welk sal
 kom aster mi, die a wees bevoor mi, en mi
 no ben waardig vor loss Em die Riem van si
 skoen. Decse Dingen a geskied in Bethabara,
 na die ander Sie van die Jordan, waar Jo-
 hanes a wees, en a doop.

(*) 5 Mos 18: 15.

Die eerste Jungers van Jesus.

Joh. 1: 29—51.

Die naaste Dag Johannes a kik, dat Jesus a kom na em, en a see: Kik, die ben die Lam van God, welk draag wee die Sondo van die World. Deese Em ben, van die mi ka see: Aster mi kom een Man, welk ka wees bevoor mi; want Em a wees eerder as mi. En *mi* no a ken Em; maar voor dat Em a sal kom openbaar in Israel, voordaarom mi ka kom, vor doop met Water. En Johannes a getug en a see: Mi a kik, dat die Geest a kom neer van die Heemel, glik een Duffje, en a bliev op Em. En *mi* no a Ken Em; maar Em, die a stier mi, vor doop met Water; dieselvd a see na mi: Over welk joe sal kik die Geest kom neer, en bliev op Em, Em ben dieselvd, die doop met die heilig Geest. En *mi* a kik die: en a getug dat *deese* ben die Soon van God.

Die ander Dag Johannes a staan daar weeran, en twee van si Jungers. En toen em a kik Jesus, dat Em a wandel, soo em a see: Kik, die ben die Lau van God! En die twee Jungers a hoor em spreek deese woord, en a volg Jesus. Maar Jesus a keer Em om, en a kik dat sender a volg, en a see na sender: Wat jender seek? en sender a see na Em: Rabbi,

(die ben in die Oversetting Meester) waar Joe ben na Herberg? Em a see na sender Kom en kik die. Sender a kom en a kik die, waar Em a wees na Herberg, en a bliev dieselvd Dag by Em. Maar die a wees omtrent dietiende Uur. (*) Een van die Twee, welk a hoor die van Johannes, en a volg Jesus, a wees Andreas, die Broeder van Simon Peters. Dieselvd a vind voor eerst si Broeder Simon, en a see na em: Ons ka vind die Messias, (welk ben in die Oversetting, die Gesalvd,) en a breng em na Jesus, Toen Jesus a kik em, soo Em a see: Joe ben Simon, die Soon van Jonas; joe sal word genaamt Cephas, (die ben in die Oversetting, een Klip.) (†) Die naaste Dag Jesus a willreis weeraan na Galilea, en a vind Philippus, en a see na em: Volg mi. Noe Philippus a wees van Bethsaida, ut die Stadt van Andreas en Petrus. Philippus a vind Nathanael, en a see na em: Ons ka vind Em, van welk Moses in die Wet en die Propheeten ka skrief, Jesus, die Soon van Joseph, van Nazareth. En Nathanael a see na em: Wat goeje Dingen kan kom ut van Nazareth? Philippus a see na em: Kom en kik die. Jesus a kik Nathanael kom na Em, en a see van dieselvd: Kik, waarlijk een Israelit, in welk geen Valsch ben!

(*) Vier Uur, aster Middag.

(†) Of Petrus.

Nathanael a see na Em: Van waar Joe ken mi?
 Jesus a Antwoord en a see na em: Bevoor
 Philippus a roep joe, toen joe a wees na on-
 der die Viegie "Boom, da mi a kik joe. Na-
 thanael a antwoord en a see na Em: Rabbi,
 Joe ben die Soon van God, Joe ben die Kon-
 ing van Israel. Jesus a antwoord en a see na
 em: Joe gloof derwill mi ka see na joe, dat
 mi ka kik joe na onder die Viegie "Boom; joe
 sal kik meer groot Dingen nochal, as *deese*;
 en a see na em: Voorwaar, voorwaar, mi see
 na jender: Van noe af jender sal kik die He-
 mel open, en die Engels van God vaar op en
 neer tot die Mensch si Soon.

§ 15.

*Jesus si eerste Wonderwerk na Cana in na
 Galilea.*

Joh. 2: 1-11.

En na die derde Dag a wees een Bruilooft
 na Cana in Galilea, en die Moeder van Je-
 sus a wees daar. Maar Jesus, met si Jun-
 gers ookal a wees genooit na die Bruilooft.
 En toen die a hab Mankement van Wien, soo
 die Moeder van Jesus a see na Em: Sender
 no hab Wien. Jesus a see na em: Vrouw,
 wat mi hab vor doe met joe! Mi Uur no ka
 kom nochal. Si Moeder a see na die Dienaars;

Wat Em see na jender, doe die. En daar a
 wees gestelt ses Water-Potten van Steen, na
 die Manier van die Joden, vor wasch sender
 skoop: en elkeen a hou twee of drie Maat.
 Jesus a see na sender: Voell die Water Pot-
 ten met Water. En sender voell die tee bo-
 ven op. En Em a see na sender: Tap noe,
 en bring die na die Meester van die Feest, en
 sender a bring die. Toen noe die Meester
 van die Feest a proef die Water, die a ka kom
 Wien, da em no a weet, van waar die a kom,
 maar die Dienaars a weet die, welk a ka tap
 die Water: Soo die Meester van die Feest
 a roep die Bruidgom, en a see na em: El-
 keen gie voor eerst die goeje Wien en wan-
 neer sender ka drink wel, dan die, welk ben
 minder; maar joe ka bewaar die goeje Wien
 tee noe. Die ben die eerste Wonder-Teeken,
 die Jesus a doe, die a geskied in Cana van
 Galilea, en a openbaar Si Heerlikheid, en Si
 Jungers a gloof na Em.

DERDE PART.

VAN DIE EERSTE PASSA-FEEST, VAN SI LEER-AMPT, TEE NA DIE TWEDE.

§ 16

Begin van Jesus si Leer-Ampt, en Reiniging van die Tempel.

Joh. 2: 12-25.

Aster deese Em a reis na Capernaum, Em, Si Moeder, Si Broeders en si Jungers; maar sender no a blyev lang dasoo. Want die *Passa-Feest* van die Joden a wees destby, en soo Jesus a reis naboven na Jerusalem: En Em a vind Volk a set nabinne die Tempel, die a hab vor verkoop Ossen, Skaapen en Duffies, en sender, die a revel Géld. En Em a maak een Geesel van Touw, en a jaag sender allemaal ut van die Tempel, ook die Skaapen en die Ossen, en a gooy na Grond die Geld van sender, die a set daar vor revel, en a stoot sender Tafels om. En Em a see na sender, die a hab Duffies vor verkoop: Draag die wee van hiesoo, en no maak mi Vader si Hoes tot een Koop-Hoes. En si Jungers a dink op

die, dat die staan gekreeven: Die Yver voor Joe Hoes ka jeeet mi op. Da die Joden a antwoord en a see na Em: Wat voor een Teeken Joe yics na ons, dat Joe darf doe deese. Dingen! Jesus a antwoord en a see na sender: Breek deese Tempel, en in drie Dagen, Mi will recht dieselvde op. Da die Joden a see: Deese Tempel ben gebouwt in ses en veertig Jaaren, en Joe will recht dieselvde op in drie Dagen! Maar Em a spreek van die Tempel van Si Lichaam. Toen Em noe a ka staan op van die Doojen, da si Jungers a dink op die, dat Em a ka see die na sender, en a gloof die Skrif, en die Woorden, die Jesus a ka see. Maar toen Em a wees na Jerusalem tot die Passa-Feest, da veel a gloof na Si Naam, toen sender a kik die Teekens, die Em a doe. Maar Jesus no a betrouw Em selv na sender; want Em a ken sender allemaal, en Em no a hab noodig, dat jemand a sal gie Getugnis van een Mensch: want *Em selo* a weet wel, wat nabinne die Mensch a wees.

§ 17.

Discours met Nicodemus.

Joh. 3: 1-31.

En daar a wees een Mensch onder die Pharisceen, met Naam Nicodemus, een Overste

van die Joden; Dieselvde a kom na Jesus in die Nacht, en a see na Em: Meester, ons weet, dat Joe ben een Leeraar, die ka kom van God, want niemand kan doe die Teekens, die Joe do, sonder dat God sal wees met em. Jesus a antwoord en a see na em: Voorwaar, voorwaar, mi see na joe: Sonder die, dat een Mensch word gebooren nieuwe weeran, em no kan kik die Koningrik van God. Nicodemus a see na Em: Hoesoo een Mensch kan word gebooren, wanner em ben oud? em sal kan loop dan weeran nabinne die Lif van si Moeder, en word gebooren? Jesus a antwoord; Voorwaar, voorwaar, mi see na joe: Sonder dat die Mensch word gebooren ut die Water en Geest, soo em no kan kom nabinne die Koningrik van God. Wat ben gebooren van die Vleesch, die ben Vleesch, en wat ben gebooren van die Geest, die ben Geest. No verwonder joe, dat mi ka see na joe: Jender moet word gebooren nieuwe weeraan. Die Wind blaas, waar em will, en joe hoor wel si Geluit, maar joe no weet, van waar em kom ut, en na waar em loop hen. Soo ben elkeen, die ben gebooren ut die Geest. Nicodemus a antwoord en a see na Em: Hoesoo deese Dingen kan wees? Jesus a antwoord en a see na em: joe Ben een Meester in Israel, en no weet deese Dingen? Voorwaar, voorwaar, mi

see na joe: Ons spreek, wat ons weet; en getug, wat ons ka kik; en jender no neem ons Getugnis aan. As jender no gloof, as mi see van Aardsche Dingen na jender, hoesoo jender sal gloof, as mi a sal see van Hemelsche Dingen na jender? En niemand vaar op na die Hemel, as Em, die ka kom neer van die Hemel; naamlik, die Mensch si Soon, welk ben nabinne die Hemel. En glik as Moses ka verhoog een Slang in die Woestyne, soo ook die Mensch si Soon sal word verhoogt, vor dat allemaal, die gloof na Em, no sal word verlooren, maar sal hab die ewig Leev. Want God ka hab die Werld soo lief, dat Em a gie Si eenig gebooren Soon, vor dat allemaal, die gloof na Em, no sal word verlooren, maar hab die ewig Leev. Want God no ka stier Si Soon in die Werld, dat Em a sal veroordeel die Werld, maar dat die Werld sal kom salig door Em. Wie gloof, na Em, die no word veroordeelt, maar wie no gloof, die ben alreeds veroordeelt; voordoor em no gloof na die Naam van die eenig gebooren Soon van God. Maar die ben die Oordeel, dat die Licht ka kom in die Werld, en die Menschen a hab die Dusteris meer lief as die Licht, want sender Werken a wees boos. Wiedoe Quaat die haat die Licht, en no kom na die Licht, dat si Werken no word bestraff. Maar wie

doe die Waarheid, die kom na die Licht, dat si Werken kom openbaar; want sender ben gedaan in God.

§ 18.

Johannes (die Dooper) si laatste Getuigenis van Christus.

Joh. 3: 22—36.

Aster deese Dingen Jesus en si Jungers a kom in die Land van Judea, en a blyv een Tid daar met sender, en a doop. (*) Maar Johannes ook a doop nochal na Enon, desby Salim, want daar a wees moeschi Water: en sender a kom daar, en a lat doop sender. Want Johannes no a wees gegooyt nabinne die Gevangnis nochal. Dan een Vraag a kom op tuschen die Jungers van Johannes en die Joden over die Reiniging. (†) En sender a kom na Johannes, en a see na em: Meester, Em, die a wees met joe, na die ander Sie van die Jordan, van die joe a getug, kik, Em doop, en ider een kom na Em. Johannes a antwoord en a see: Een Mensch no kán neem een Goed, sender dat die word gegeven na em ut van die Hemel. Jender selv ben mi Getuigens, dat mi ka see: *Mi* no ben Christus, maar dat mi ben gestiert bevoor Em. Em, die hab

(*) Door Si Jungers. Joh. 4: 2.

(†) Doop.

die Bruid, ben die Bruidegom: Maar die Vriend van die Bruidegom staan, en hoor Em, en kom goe moeschi bli over die Bruidegom si Egem. Dieselvde mi Biskap ben noe verwoell. Em moet groey, maar *mi* moet kom minder. Em, die kom van boven, ben over allemal. Wie ben van die Aarde, die ben van die Aarde, en spreek van die Aarde. Em, die kom van die Hemel, die ben boven allemal, en getug, wat Em ka kik en ka hoor, en niemand neem si Getuigenis aan. Maar wie neem Si Getuigenis aan, em versegel (hekragtig) die, dat God ben waarachtig. Want Em, die God ka stier, die spreek die Woorden van God. Want God no gie die Geest door die Mat (na Em.) Die Vader hab die Soon lief, en ka gie Em alle Dingen in Si Hand. Wie gloof na die Soon, die hab die ewig Leev. Wie no gloof die Soon, die no sal kik die. Leev, maar die Toorn van God blyv op em.

§ 19.

Die Reis ut van Judea, door Samaria, na Galilea.

Joh. 4: 1—42.

Toon noe die Heere a weet, dat die a ka kom navor die Phariseen, dat Jesus a maak meer Jungers, en a doop meer as Johannes,

(maski Jesus selv no a loop, maar Si Jungers :) soo Em a verlaat die Land Judea, en a reis weeraan na Gallien. Maar Em a moet reis door Samaria. Da Em a kom na een Stadt van Samaria, met Naam Sichar, destby die Derp, die Jacob a gie, na si Soon Joseph. Maar die Water-Spring van Jacob a wees'da-soo : Toen Jesus noe a wees moeh van die Reis, soo Em a set neer by die Spring, en die a wees omtrent die seste Uur. (*) Da een Vrouw van Samaria a kom, vor tap Water. Jesus a see na em : Gie mi vor drink. (Want Si Jungers a ka loop nabinne die Stadt, vor Koop Jeet :) Dan die Vrouw van Samaria a see na Em : Hoosoo Joe kan bed Drink van mi, Joe, die ben een Jod, en mi ben een Vrouw van Samaria ? Want die Joden no a hab Gemeenskap me? die Samaritanen. Jesus a antwoord en a see na em : As joe sal ken die Gave van God, en wie Em ben, die see na joe, gie mi vor drink, soo joe a sal bed Em, en Em sal gie na joe leevendig Water. Die Vrouw a see na Em : Heere, Joe hab ja doch nietmetal, met die Joe kan tap, en die Put ben diep, van waar Joe hab dan die leevendig Water ? Joe ben dan meer as ons Vader Jacob, die ka gie deese Put na ons, en em selv ka drink van

(*) Middag na twalf Tur.

die, en si Kinders, en si Vee ? Jesus a antwoord en a see na em : Wie drink van deese Water, die sal dorst weeran. Maar wie sal drink van die Water, die *Mi* gie na em, die no sal dorst in Eewigheid ; maar die Water die *Mi* sal gie na em, die sal wees nabine em een Water Spring, die spring op tee na die eewig Leev. Die Vrouw a see na Em : Heere, gie mi dieselvd Water, voor dat mi no hab Dorst, dat mi no moet kom hiesoo vor tap. Jesus a see na em : Loop hen, en roep joe Man, en kom hiesoo. Die Vrouw a antwoord, en a see na Em : Mi no hab Man. Jesus a see na em : Joo ka see recht, mi no hab Man. Yf Mans joe ka hab, en em, die joe hab noe, die no ben joe Man, da joe ka see die rechte Waarheid. Die Vrouw a see na Em : Heere, mi bemerk dat Joe ben een Propheet. Ons Vaders ka bed aan op deese Berg : en Jender see, na Jerusalem ben die Plaats, waar Volk sal bed aan. Jesus a see na em : Vrouw, gloof mi, die Tid kom, dat jender niet op deese Berg, ook niet na Jerusalem sal bed die Vader aan. Jender no weet, wat jender bed aan : maar ons weet wat ons bed aan ; want die Heil (*) kom ut van die Joden. Want die Tid kom en ben alreadys noe, dat die waarachtige

(*) Die Heiland, Saligmaeker.

Anbeders sal bed die Vader aan in Geest en in Waarheid. Want die Vader will hab ookal, die bed Em a soo aan. God ben een Geest, en sender, die bed Em aan, moet bed Em aan in Geest en in Waarheid. Die Vrouw a see na Em : Mi weet dat Messias kom, welk ben genaamt Christus, en wanneer dieselvde sal kom, dan Em sal verkondig na ons alle Dingen. Jesus a see na em : *Mi*, die spreek met joe, ben *Em*. En over die si Jungers a kom en sender a neem Wonder, dat Em a spreek met die Vrouw. Doch niemand a see : Wat Joe vraag ? of wat Joe spreek met em ? Da die Vrouw a latstaan si Water-Pot, en a loop nabinne die Stadt, en a see na die Volk : Kom, kik een Mensch, die ka see na mi alle Dingen, wat mi ka doe ; as Em no ben die Christus ? Dan sender a loop ut van die Stadt, en a kom na Em. Maar ondertuschen si Jungers a bed Em, en a see : Rabbi jeet. Maar Em a see na sender : Mi hab een Kost vor jeet, van die *jender* no weet. Da die Jungers a see ondertalkander. Eenigste Mensch ka breng dan wat vor jeet na Em. Jesus a see na sender : *Mi* Kost ben die, dat mi doe die Will van Em, die ka stier mi, en dat mi vollend Si Werk. Jender see dan niet selv : Die ben vier Maanden nochal, dan die Krop sal kom ? Kik, mi see na jender. Lechtop jender Oogen en kik

na die Veld, want die ben wettafreeds, voor die Krop. En Em die snie, die ontvang Loon, en gaar Vruchten in tot die ewig Leev ; voor dat sender kan wees bli malkander, em, die saay, en em, die snie. Want hier ben die spreek-Woord waarchtig : Die *een* saay, en die *ander* snie. *Mi* ka stier jender vor srie, wat *jender* no ka werk ; ander sender ka arbeid, en jender ka kom na sender Arbeitheid. En veel van die Samaritanen ut dieselvde Stadt a gloof na Em, om die Will van die Vrouw si Woord, welk a getug : Em ka see na mi alle Dingen, wat mi ka doe. Toen noe die Samaritanen a kom na Em, da sender a bed Em, dat Em a sal biev by sender ; En Em a biev daar twee Dagen. En veel meer a gloof om die Will van si eigen Woord ; en a see na die Vrouw : Ons gloof noe verder niet meer om die Will van die, wat *joe* ka see ; ons selv ka hoor Em, en weet, dat deese ben wantlik die Christus, die Heiland van die *Weld*.

§ 20.

Die tweede Wonderwerk in Galilea, na die

Soon van een Konings-Bedicnte.

Joh. 4 : 43—54.

Noe aster twee Dagen Em a loop wee van daar, en a reis na Galilea, (*) want Em selv, (*) Maar voor die rees Em no a kom na Nazareth.

Jesus, a getug, dat een Propheet no ben geesteert in si eigen Land. Toen Em a kom noe na Galilea, da die Galileers a neem Em op, die a ka kik all die Dingen, wat Em a ka doe na Jerusalem, op die Feest: want sender a ka kom na die Feest ookal. En Jesus a kom weeraan na Cana van Galilea, waar Em a ka maak die Water tot Wien. En daar a wees een Konings-Bediente, welk si Soon a lee siek na Capernaum. Deese a hoor, dat Jesus a kom ut van Judea na Galilea, en a loop hen na Em, en a bed Em, dat Em a will kom, vor help si Soon, want em a wees dood siek. En Jesus a see na em: As jender no kik Teekens en Wonders, soo jender no gloof. Die Konings-Bediente a see na Em: Heere, kom neer, eerder as mi Kind dood. Jesus a see na em: loop hen, joe Soon leev. Die Mensch a gloof die Wörd, die Jesus a see na em, en a loop hen. En toen em a loop, da si Dienstknechten a gemoet em, a vertell na em, en a see: joe Kind leev. Dan em a vraag ut van sender die Uur, in welk die a ka kom beeter met die Kind? En sender a see na em: Gester, omtrent die sevende Uur die Koots a verlaat em. Soo die Vader a bemerk, dat die a wees dieselvde Uur, in welk Jesus a ka see na em: joe Soon Leev. En em a gloof met si geheele Hoers. Die ben noe die tweede Tee-

ken die Jesus a doe, toen Em a kom ut van Judea na Galilea.

§ 21.

Reis na Jerusalem op die Pingster-Feest.

Wonderwerk na een Mensch, die a lee acht en dertig Jaar siek, na die Water-Pan van Bethesda.

Joh. 5: 1-47.

Aster deese a wees een Feest van die Joden, (Pingster) en Jesus a reis naboveer na Jerusalem. En daar na Jerusalem, destby die Skap-Poort, a wees een Water-pan, welk a word genaamt in die Hebreisch taal Bethesda, en a hab vyf Voor-Kamers, in welk a leemoeschi siek Volk, Blinden, Laamen, en Verdorren; en a wacht na die Beweging van die Water. Want een Engel a kom neer na si Tid, nabinne die Pan, en a beweeg die Water. Wie a wees noe die Eerste, aster die Beweging van die Water, die a stap nabinne, die a kom gesond, maski wat Soort van Siekte em a hab. En daar a wees een Mensch, die a ka lee siek acht en dertig Jaaren. Toen Jesus a kik dieselvde a lee daar, en a hoor, dat em a ka lee soo lang Tid, soo Em a see na em: Die Mensch: Joe will kom dan gesond! Die Sieke a antwoord Em: Heere, mi no hab

een Mensch, wanneer die Water word beweegt, die lat mi nabinne die Pan, en as mi kom *dan*, soo een ander stap nabinne, bevoor mi. Jesus a see na em: stān op, neem joe Bedde, en loop hen. En aanstonds die Mensch a kom gesond, en a neem si Bedde en a loophen. Maar na diesselvde Dag die a wees Sabbath. Da die Joden a see na *em*, die a ka kom gesond: Van Dag die ben Sabbath, die no ben gepermitteerd na joe, vor draag die Bedde. Em a antwoord na sender. Em, die a maak mi gesond, see na mi: Neem joe Bedde en loop hen. Dan sender a vraag em: Wie die Mensch ben, die a ka see na joe: Neem joe Bedde en loop hen! Maar em, die a ka kom gesond, no a weet, wie die a wees; want Jesus a ka loop weeg, voortdoor soo moeschi Volk a wees na die Plats. Asteraan Jesus a vind em nabinne die Tempel, en a see na em: Passop, joe ka kom gesond, sondig veerder niet meer, dat niet een meer slim Ding geskied na joe. Die Mensch a loop hen en maak bekent na die Joden, dat die a wees Jesus, die a maak em gesond. Voordaarom die Joden a vervolg Jesus, en a soek vor maak Em dood, derwil Em a ka doe deese Dingen na die Sabbath Dag. Maar Jesus a antwoord na sender. Mi Vader werk tee noe, en *Mi* werk ookal. Voordaarom die Joden a soek noe veelmeer, vor

maak Em dood, derwil Em niet alleen a breek die Sabbath; maar ook, dat Em a see God ben si Vader, en maak Em selv glik met God, Dan Jesus a antwoord en a see na sender: Voorwaar, voorwaar, mi see na jender. Die Soon kan doe nietmetal van Em selv, as wat Em kik die Vader doe; want wat diesselvde doe, deese die Soon doe glik soo ookal. Maar die Vader hab die Soon lief, en wies na Em alle Dingen, wat *Em* selv doe, en sal wies na Em noch meer groot Werken as *deese*, dat jender sal neem Wonder. Want glik as die Vader wek op die Doojen, en maak sender leevendig, soo die Soon ookal maak leevendig, welke Em will. Want die Vader oordeel niemand, maar Em ka gie allemaal sal Eer die Soon: Voor dat sender allemaal sal Eer die Soon, glik as sender Eer die Vader; Wie no Eer die Soon, die no Eer die Vader welk ka stier Em. Voorwaar, voorwaar, mi see na jender. Wie hoor mi Woord, en gloof na Em, die ka stier mi, die hab die ewig Leev, en no kom in die Oordeel, maar em ka dring door, van die Dood nabine die Leev. Voorwaar, voorwaar, mi see na jender: Die Uur kom, en die ben al noe, dat die Doojen sal hoor die Stem van die Soon van God; en sender die hoor die, sal leev. Want glik as die Vader hab die Leev in Em selv, soo Em ka

gie na die Soon ookal, vor hab die Leev in Em selv, en ka gie na Em Macht, vor hou ook die Recht, voordarom dat Em ben die Mensch si Soon. No verwonder jender over deese; Want die Uur kom, in welk sender allemaal, die ben nabine die Grafen, sal hoor Si Stem; en sal kom ut; sender, die ka doe Goets, tot die Opstanding van die Leev; maar sender, die ka doe Quaat, tot die Opstanding van die Ordeel. *Mi* kan doe nietmetal van mi eigen selv. Soo as mi hoor, soo mi oordeel; en mi Ordeel ben rechtveerdig. Want *Mi* no soek mi eigen Will; maar die Will van die Vader, die ka stier *Mi*. * *As Mi* (alleen) getug van mi selv; soo mi Getugnis no ben waarachtig. Daar ben'teen ander, die Getug van *Mi*, en, mi weet, dat die Getugnis, die Em getug van *Mi*, ben waarachtig. Jender a stier na Johannes, en em a getug van die Waarheid. Maar *Mi* no neem Getugnis van die Menschen. Maar deese Dingen (*) mi see, voor dat jender kan kom salig. Em (†) a wees een Licht, die a bran en a skien; en jender a will wees voor een kleen Tid vrolik in si Licht. Maar *Mi* hab een meer groot Getugnis, as die Getugnis van Johannes. Want die Werken, welk die Vader ka gie na mi, dat mi sal vollend die; dieselvde

(*) Naamlik, dat God getug van mi.
(†) Die Johannes.

Werken, die *Mi* doe, sender getug van mi, dat die Vader ka stier mi. En die Vader, die ka stier mi, dieselvde ka getug van *Mi*. Noit jender ka hoor Si Stem, en noit jender ka klik *Si Figur*. En jender no hab *Si* Woord woon nabinne jender: Want jender no gloof diejien die Em ka stier. Jender ondersoek die Skriften: Want jender dink, dat jender hab die ewig Leev nabinne sender, en *sender* ben dieselvde, die getug van mi: en jender no will kom na *Mi*, dat jender a kan hab die Leev. *Mi* no neem Eer van die Menschen; maar mi ken jender; dat jender no hab die Liefde van God nabinne jender. *Mi* ka kom in die Naam van mi Vader, en jender no neem *igi* aan; as een *ander* sal kom in si eigen Naam, soo jender sal neem em aan. Hoosoo jender kan gloof, jender, die neem Eer van malkander? En die Eer, die ben van God alhoen, jender no soek. Jender no sal dink, dat mi sal verklaag jender navoor die Vader: die hab een, die verklang jender, even die Moses, na welk jender hoop. As jender a sal gloof die Moses, soo jender sal gloof *Mi* ookal: Want em ka skriev van *Mi*. Maar as jender no gloof si Skriften; hoosoo jender sal gloof mi Woorden? 5*

Jesus leer in Galilea, na Nazareth en Capernaum.

Luc. 3: 19—20. Math. 4: 12—17. Marc. 1, 14—15, 21, 22. Luc. 4: 14—32.

Omtrent in deese Tid die Viervorst Herodes a ka lee die Johannes nabinne die Gevangnis. Want toen em a word bestraft van Johannes, om die Will van Herodias, die Wif van si Broeder Philippus, en om die Will van allemaal Quant die Herodes a doe, soo em a doe deese Quade Werk tot all die ander boven op, dat em a slot die Johannes nabinne die Gevangnis. Toen, noe Jesus a hoor, dat Johannes a wees over geleveert; soo Em a keer weeraan in Kracht van die Geest na Galilea: en die Woord van Em a kom bekent door all die Plaatsen rond om. En Em a leer nabinne sender Skoelen: (Synagogen;) en allemaal Volk a pries Em: En Em a kom na Nazareth, waar Em a word opgebracht, en a loop nabinne die Skoel, soo as si Geweente a wees na die Sabbath-Dag, en Em a staan op, en a will lees. Da die Boek van die Propheet Jesaia a word geleveert na Em: en toen Em a open die Boek; Em a vind die Plaats, waar die staan geskreeven: Die Geest

van die Heere ben op mi; voordaarom Em ka salv mi, vor predik die Evangelium na die Aermen, en ka stier mi, vor genees sender die ben yan gebroken Hert; vor predik na die Gevangenen, dat sender sal wees loss, en na die Blinden, dat sender sal krieg die Gesicht; en na die Verblagenen, dat sender sal wees vrie, en vor predik die aangename Jaar van die Heere. En toen Em a toe die Boek, soo Em a grie die na die Dienaar, en a set neer, en die Ooogen van sender allemaal, die a wees nabinne die Skoel, a kik na Em. En Em a begin vor see na sender: van Dag deese Skriften vervoellt na voor jender Oren. En sender alkemaal a gie Getugnis van Em, en a verwonder sender over die Gnaden volle Worden, die a kom ut van Si Mond, en a see: Ben deese dan niet die Soon van Joseph? En Em a see na sender: Sonder Twiefel jender sal see na mi die Spreek-Woord: Medicin-Meester, genees joe selv! hoe groote Dingons ka hoor, die ka geskied na Capernaum! Doe soo ookal hier in Joe Vanderland. Maar Em a see: Voorwaar, mi see na jender: Niet een Propheet ben aangenaam in si Vaderland: Maar mi see na jender in Waarheid: Die a hab veel Weduwen in Israel, na die Tid van Elias, toen die Hemel a wees gesloten drie Jaaren en ses Maanden, toen een

groot Hongers-Nood a wees in die geheele Land; en na niet een van sender Elias a word gestiert, as alleen na Sarepta, in die Sidonier-Land, tot een Weduwe. En veel Lazares-Sieke a wees in Israel, na die Tid van die Propheet Eliseus; en niet een van sender a word gereinig, as, alleen Naeman ut Syrien. En sender allemaal die a wees nabinne die Skoel a word vervoelt met Toorn, toen sender a hoor die. En sender a staan op, en a stoot Em ut van die Stadt, en a breng Em na-boven een Huvel van die Berg, op die, sender Stadt a wees gebouwt, vor stoot Em van boven af na molee. Maar *Em* a passeer door die Middel van sender en a loop wee.!

En *Em* a verlaat die Stadt Nazareth, en a kom na Capernaum, die a lee na die Seekant, na die Barigaden van Zabulon en Nephtholim, en a woon daar, en a leer sender na die Sabbath-Dagen; en sender a neem Wonder over Si Leering, want Si Woord a wees met Macht. Soo dat die word vervoelt, wat ben gesproken door die Propheet Jesaias, die see: Die Land van Zabulon, en die Land van Nephtholim, na Pad van die See, na die ander Sje van die Jordan, en die Galilea van die Heidens; die Volk die a set in Dusteris, ka kik een groot Licht, en na sender, die a set na Plaats en Skaduwe van die Dood, een

Licht ka kom op. Van die Tid af Jesus a begin vor predik die Evangelium van die Koningrik van God, en a see: Die Tid ben vervoelt, en die Koningrik van God ka kom destby. Bekeer jender, en gloof na die Evangelium.

§ 23.

Jesus leer nabinne een Skip, na die See van Galilea.

Math. 4: 18—22. Marc. 1: 16—20. Luc. 5: 1—11.

Toen Jesus noe a wandel by die See van Galilea soo *Em* a kik twee Broeders, Simon, die genaamt ben Petrus en si Broeder Andreas; die a gooy sender Net nabinne die See, want sender a wees Vischers. En toen *Em* a wandel van daar beetje verder, soo *Em* a kik twee ander Broeders, Jacobus die Soon van Zebedeus, en si Broeder Johannes, nabinne een Skip met sender Vader. Zebedeus, dat sender a vermaak sender Net. En toen die Volk a dring sender na *Em*, vor hoor die Woord van God; soo *Em* stap nabinne die Skip, welk a wees van Simon, en a bed em, dat em a sal stoot die beetje af van die Land. En *Em* a set neer, en a leer die Volk ut van die Skip. En toen *Em* a ka hou op vor spreek, soo *Em* a see na Simon: Vaar ut, waar die Water ben diep, en gooy jender Net

ut, dat jender kan doe een Vang. En Simon a antwoord, en a see na Em : Meester, ons werk die geheele Nacht, en ka vang nietmetal ; maar op *Joe* Woord mi will gooy die Net ut. En toen sender a doe die ; soo sender a vang een groot Meenigte van Vischen, en sender Net a breek. En sender a wink na sender Companie, die a wees nabinne die ander Skip, dat sender a sal kom, en help sender, vor haal die Net, en sender a kom, en a voell die twee Skippen, soo dat sender a begin vor sink. Toen Simon Petrus a kik die, soo em a vall neer tot die Knie van Jesus, en a see : Heere, loop van mi nbutten, want mi ben een sondige Mensch. Want een Skrik a ka kom over em, en over sender allemaal, die a wees met em, over deese Visch-Vang, die sender a ka doe met malkander ; glik soo ookal Jacobus, en Johannes, die Soon sender van Zebedeus, welk a wees Partners met Simon. En Jesus a see na Simon : No vrees, want van noe af joe sal vang Menschen ; En Em a see na die Simon en Andreas : Volg Mi, en mi will maak jender tot Vischer van die Menschen. Em a roep ook die Jacobus en Johannes. Da sender a breng sender Skippen na Land, en a verlaat allemaal, en die Soon sender van Zebedeus a laatstaan sender

Vader nabinne die Skip, met die gehuert Volk, en sender a volg Em.

§ 24.

Jesus leer rondom in Die Land van Galilea.

Math. 4 : 23, 24, 25. Marc. 3, 7—12. Luc. 6, 17—19

Dan Jesus a wandel rond die geheele Land van Galilea, a leer nabinne sender Skoelen, en a predik die Evangelium van die Koningrik, en a genees all Soort van Siekte, en all Soort van Swakheid onder die Volk. En die Woord van Em a kom ut in die geheele Syrien-Land. En sender a breng na Em all Soort van siek Volk, die a wees geplaagt met divers Soort van Siekte en Pien, en sender, die a wees beseten met Duvels, en sender die a hab die Maansiekte, en sender die a wees geraakt van die Gicht, en Em a maak sender allemaal gesond. Maar Jesus a loop wee met Si Jungers na die Seekant : en moeschi Volk a volg Em ut van Galilea, ut van die tien Staedten, (Decapolis) en van Judea ; en van Jerusalem, en van Idumaea, en van die ander Sie van Jordan ; en sender die a woon roest om Tyrus en Sidon ; een groot Meenigte, die a hoor van Si Werken, a kom na Em. En Em a see na si Jungers, dat sender a sal hou

een Kleen Skip Klair voor Ehm, om die Will van die Volk, dat sender no a sal kan dring Em. Want Em a genees veel van sender, soo dat allemaal die a wees geplagt, a dring sender na Em toe, vor roer Em aan. Want een Kracht a kom ut van Em, en Em a ge-nees sender allemaal. En sender die a wees geplagt van onreine Geesten, a kom gesond bokal. Want wanneer die onreine Geesten a kik Em, sender a vall neer navoor Em, a skrew, en a see: *Joe* ben die Soon van God. En Em a gebied die hard na sender, dat sender no sal mank Em openbaar.

§ 25.

Jesus leer op een Berg. (Berg Predik.)

Matth. 5, 6, 7. Marc. 3: 13—19. Luc. 6, 18—17; 20—19.

Toen Jesus a kik die Volk, soo Em a hoop haboven een Berg, vor bed: En Em a blier die Nacht over in die Gebed na God. En toen die *Dag* a kom, da Em a roep si Jungers na Em, welk Em a will; En deese ook a kom na Em. En Em a kies *Twaalf* van sender ut welk Em a naam ook Apostels, die a sal wees by Em, en welk Em a will stier ut, vor predik; welk a sal hab ook die Macht, vor genees Siekten, en vor gooy die quaja Geesten ut. Naamlik Simon, na die Em a ka gie die Naam

Petrus, en si Broeder Andreas, en Jacobus, die Soon van Zebedeus, en si Broeder Johannes; na welk (twee) Em a gie die Naam Bonergeres, die ben Kinders van Donder; (*) Philippus en Bartholomeus; Thomas en Matheus, die Tollenaar; Jacobus die Soon van Alpheus, Simon, genaamt Zelotes. (†) Judas Thaddeus, die Broeder van Jacobus; en Judas Iskarioth, die a verrand Em. En Em a kom neer met sender, en a staan na een Plaats in die Veld, daat a wees die Compagnie van Si Jungers, en die groot Meenigte van Volk, die a ka kom vor hoor Em, en vor lat genees sender van sender Siekten. En aster Em a ka set neer si Jungers a kom na Em, en Em a leektop Si Oogen over sender, a open Si Mond, a leer sender, en a see:

Salig ben diejeen, die ben aern in Geest, want die Koningrik van die Hemel ben voor sender. Salig ben diejeen, die ben bedroef, want sender sal word vertroost. Salig ben die Aarde-moedigen, want sender sal beef die Aarde. Salig sender ben die hab Honger en Dorst na die Gerechtigheid, want sender sal word versadigt. Salig ben die Barmhertigen, want sender sal ontvang Barmhertigheid. Salig sender ben, die ben rein van Hert, want sender

(*) Krachtvolle, machtige Getuigen. (†) Yverer.

der sal kik God. Salig ben die Vredemaai kers, want *sender* sal word genaamt Kinders van God. Salig sender ben, die word vervolgt, om die Will van Gerechtigheid, want die Koningrik van die Hemel ben voor *sender*. Salig jender ben, as die Menschen haat jender, en separeer jender (van sender Company;) en skimpeer jender, en vergooy jender Naam as een boosachtige, om die Will van die Mensch si Soon; as sender om die Will van Mi bespot en vervolg jender, en praat all Soort van Quaat tegen jender, en sender lieg na die. Wees vrolik en getroost, wees bli en tjomp op, want jender Loon sal wees groot nabinne die Hemel. Want *soo* sender ka vervolg die Propheeten, die ka wees bevoor jender. Maar (na die ander Sie.) Ongelukig ben jender Rike: want *jender* ka ontvang all jender Troost. Ongelukig jender ben, die hab voll op, want *jender* sal hunger. Ongelukig jender ben, die lach hiesoo, want *jender* sal tran en krisch. Ongelukig jender ben, as elkeen Mensch spreek fraai van jender, want glik *soo* sender Vaders a doe na die valsche Propheeten ookal.

Jender ben die Sout van die Aarde, as noo die Sout kom Smaakloss, (*) met wat die sal

(*) Onkrachtig.

word gesouten? die ben vor gebruik verder tot niemetal, as vor gooy die nabutten, en lat Volk vertrap die met Voet. Jender ben die Licht van die Werld. Die Stadt die lee boven een Berg, no kan wees verborgen. Volk no stek op ook een Keers, en stell die na onder een Skepel-Maat, maar op een Kandelaa, *soo* die skien na sender allemaal, die ben nabinne die Hoers. Lat jender Licht skien *soo* navoor die Menschen, dat sender kan kik jender goeje Werken, en verheerlik jender Vader, welk ben in die Hemel. Jender no sal dink, dat mi ka kom vor loss die Wet en die Propheeten. Mi no ka kom vor neem die wee, maar vor verwoell *die*. Want mi see na jender voorwaar: Tee dat Hemel en Aarde vergaan, niet die kleinste Letter, ook niet een Tittel van die Wet sal vergaan, tee dat die allemaal ka geskied. Wie neem noe *Een* van deese kleinste Geboden wee, en leer die Menschen *soo*, em sal word getnaamt die kleinste in die Koningrik van die Hemel: maar wie *doo* een leer die, em sal word getnaamt groot in die Koningrik van die Hemel. Want mi see na jender: Sonder dat jender Gerechtigheid ben beeter as die, van die Skrifgeleerden en Phariseen, *soo* jender no sal kom nabinne die Koningrik van die He-

mel. Jender ka hoor, dat na die Ouden a word gesproken : Joe no sal maak dood, maar wie maak dood, die sal wees strafbaar door die Recht. Maar *Mi* see na jender, wie ben toornig tegen si Broeder, die ben strafbaar door die Recht, maar wie see na si Broeder Raka (*) die ben strafbaar door die groot Raad. Maar, wie see: joe Gek, die sal wees strafbaar door die Vuur van die Hell.(†) Voordarom, as joe breng joe Gav na die Altaar, en joe dinkop daar, dat joe Broeder hab wat tegen joe; soo laatstaan joe Gav daar navoor die Altaar, en loop voor eerst hen en versoen joe met joe Broeder, en dan joe kom, en offer joe Gav. Wees haastelik wel gesint na joe *Tegenpartie*, (‡) derwil joe ben knet em na Pad (tot die Rechet;) nochal, dat niet joe *Tegenpartie* overleveer joe na die Richter, en die Richter overleveer joe na die Dienaar, en joe word gegooyt nabinne die Gevangnis. Voorwaar, mi see na joe, dat joe no sal kom ut van die, tee joe ka betaal ook die laatste Penning.

Jender ka hoor dat na die Ouden a word gesproken : Joe no sal breek die Echt. Maar

(*) Toey joe.

(†) Em den waerd, vor wees verbrant in die Valley van Hinom.

(‡) Verklager.

Mi see na jender: Wie kik na een Vrouw; vor begerer em, die ka breek already die Echte met em nabinne si Hert. Maar as joe rechter Oogen erger joe, soo trek die ut, en gooy die van joe. Die ben beeter voor joe, dat een van joe Leden bederf, en niet die geheele Licham word gegooyt nabinne die Hell. As joe rechter Hand erger joe, soo kap die af, en gooy die van joe. Die ben beeter voor joe, dat een van joe Leden bederf, en niet die geheele Licham word gegooyt nabinne die Hell. Daar ben gesproken ookal: Wie verlaat si Wif, die sal gie na em een Skeyd-Brief. Maar *Mi* see na jender: Wie verlaat si Wif: (sonder dat die ben om die Will van Ficherbrekerie;) die maak, dat em breek die Fichte: en wie vry soo een, die ben verlaten, die breek die Echte.

Verder jender ka hoor, dat na die Ouden a word gesproken: Joe no sal doe een valsch Ierd, en joe sal hou joe Eed na God. Maar *Mi* see na jender, dat jender geheel en all no sal sweer, niet by die Hemel; want die ben die Troon van God; niet by die Aarde; want die ben die Voetbank van si Voeten, niet by Jerusalem; want die ben die Stadt van een groot Koning. Joe ook no sal sweer by joe Hoofd, want joe no hab die Vermoogen, vor

maak een enkel Haar wett of Swart. Maar lat jender Woord wees Ja, Ja; Neen, Neen; wat ben boven deese, die ben van die Quaat.

Jender ka hoor dat gesproken ben: Oogo voor Oogo, Tant voor Tant. Maar *Mi* see na jender, dat jender no sal staan tegen die Quaat: maar as jemand gie joe een Slaa na joe rechter Kaak, keer na em die ander ookal. En as jemand will maak Recht met joe, vor neem joe Rock; na em laatstaan die Mantel ookal. En as jemand will *ding* joe, vor loop een Miel, soo loop met em twee. Mielen. Gie na em, die bed joe, en no keer joe af van diejeen, die will leen van joe.

Jender ka hoor dat gesproken ben: Joe sal hab joe Naaste lief, en joe sal haat joe Vyand. Maar *Mi* see na jender: Hab jender Vyanden lief, segen sender, die vloek jender; doe Goets na sender, die haat jender, bed voor sender, die beledig en vervolg jender: voor dat jender kan wees Kinders van jender Vader, welk ben in die Hemel. Want dieselvde ben goetig, ook na die Ondankbaren en Boosachtigen, en Em lat Si Sonn kom op over die. Quaten en over die goejen, en lat val die Regen over die. Rechtveerdigen, en Onrechtveerdigen. Want as jender hab sender lief die hab jender lief, wat voor Loon jender sal hab dan.

Da no die Tollenaars doe dieselvde ookal! En die Sonders hab ja ook sender Liefhebbers lief. En as jender groot maar vriendlik jender Broeders alleen; wat jender doe dan apart? Da no die Tollenaars doe soo ookal! En as jender doe Goets na sender, die doe Goets na jender; wat dank jender hab van die? Want die Sondaars doe diejelde ookal. En as jender leen na sender,

van welk jender hoop, vor ontvang die weerman; wat Dank jender hab van die? Want die Sondaars leen malkander ookal, voor dat sender kan ontvang even soo veel weeran. Voordanrom hab jender Vyanden lief, doe Goets en leen, waar jender verwacht nietmetal weerman; soo jender Loon sal wees groot, en jender sal wees Kinders van die Hoogste. Voordanrom jender sal wees vollkom, glik as jender Vader, welk ben in die Hemel, ben vollkom ookal; en barmhertig, glik as jender Vader ook ben barmhertig.

. Passop jender Aalmoes dat jender no gie die navoor die Menschen, dat sender moet kik jender; anders soo jender no hab Loon by jender Vader, welk ben in die Hemel. Wanneer joe gie dan Aalmoes, soo joe no sal lat trompet navoor joe, glik as die Huichelaars doe nabinne die Skoelen, en op die Straaten, dat sender hab Eer van die Menschen. Voor-

waar mi see na jender: sender hab sender Loon wee. Maar as *joe* gie Aalmoes, no lat *joe* slinker Hand weet, wat die rechter Hand doe, voor dat *joe* Aalmoes kan wees verborg; en *joe* Vader, welk kik nabinne die Verborgen, sal vergeld *joe* die opentlik.

En wanneer *joe* bed, soo *joe* no sal wees glik as die Huichelars, sender staan gern en bed nabinne die Skoelen, en na die Hoekken op die Straten, voor dat Volk moet kik sender. Voorwaar mi see na jender, sender hab sender Loon wee. Maar wanneer *joe* bed, soo loop na *joe* Binne-Kamer, en slot die Deur, en bed na *joe* Vader, welk ben in die Verborgen, en *joe* Vader, die kik nabinne die Verborgen, sal vergeld *joe* die opentlik.

En as jender bed, soo jender no sal maak moeschi Verhaling van Woorden, glik as die Heidens; want sender dink, dat sender word verhoort, as sender maak moeschi Woorden. Voordarom jender no sal wees glik met sender. Want jender Vader waet, wat jender hab noodig, bevoor jender bed Em. Voordarom jender sal bed soo: Ons Vader, die ben nabinne die Hemel, *joe* Naam word geheilig, *joe* Koningrik kom; o dat *joe* Will sal geskied op Aarde, soo as in die Hemel; Gie ons van Dag ons daglik Brood; en vergie ons onse Skulden, soo as *ons* vergie ons Skulde-

naars; en ley ons niet na Versocking; maar verloss ons van die Quataje. Want van *joe* ben die Koningrik, en die Kracht, en die Heerlijkheid na Eewigheid. Amen. Want as jender vergie die Menschen sender Misdaden; soo jender hemelsche Vader sal vergie na jender ookal. Maar as jender no sal vergie die Menschen sender Misdaden; soo jender Vader no sal vergie ook jender Misdaden. Wanneer jender vast, soo jender no sal wies die met een suur Gesicht, glik as die Huichelars; want sender verstell sender Aangesichten, dat sender skien navoor die Menschen met sender Vasten. Voorwaar, mi see na jender, sender hab sender Loon wee. Maar wanneer *joe* vast, soo sal *joe* Hoofd, en wasch *joe* Aangesicht, dat *joe* no skien navoor die Menschen met *joe* Vasten; maar navoor *joe* Vader, welk ben in die Verborgen; en *joe* Vader, die kik nabinne die Verborgen, sal vergeld *joe* die opentlik.

Jender no sal lee op Skat voor jender op die Aarde, daar die Motten en die Roest bederw sender, en daar die Diefmans breek door en steel. Maar lee op Skatten voor jender nabinne die Hemel, daar die Motten en die Roest no kan bederf sender, en daar die Diefmans no kan breek door en steel. Want waar jender Skat ben, daar jender Hert sal wees

ookal. Die Oogo ben die Licht van die Lichaam : as joe Oogo dan ben eenvoudig ; soo joe geheele Lichaam sal wees voll van Licht. Maar as joe Oogo ben quaat, soo joe geheele Lichaam sal wees voll van Dusteris. As noe die Licht, die ben nabinne joe ben Dusteris hoe groot die Dusteris selv sal wees dan ! Niemand kan dien twee Heeren, sonder em sal thaat die een, en hab die ander lief ; of em sal hang na die een, en vet, acht die ander. Jender no kan dien God en die Mammon. (*) Voordarom mi see na jender : No drang Sorg voor jender Leev, wat jender sal jeel, of wat jender sal drink ; ook niet voor jender Lichaam wat jender sal doe aan. Ben dan die Leev niet meer as die Kost ? en die Lichsam meer as die Kleeding ? Kik na die Vogels ha onder die Hémel ; sender no saay, sender no maak Krop, sender no gaar nabinne die Magazinen, en sender hemelsche Vader grie doch Naring na sender. Jender ben dan niet moeschi beeter as sender ? Wie ben onder jender, die kan doe een Elle meer na si Lengte, maski em drang Sorg voor die ? En voor wat jender hab Sorg voor die Kleeren ? Kik na die Leijen op die Veld, hoosoo sender groey, sender no werk, sender ook no

(*) Rickdom, Geld, en die vergangklik Goed van deese Werld.

Spin. Mi see na jender, dat ook Salomon in allemal si Heerlikheid no a wees gekleedt glik as *Em* van dieselvde. As God kleed dan die Gras op die Veld *soo*, die staan doch van Dag, en morg die word gegooyt nabinne die Oven : Em no sal doe die dan veel meer na jender ! O Kleenglooffgen ! Voordarom jender no sal sorg, en see : Wat ons sal jeet ? Wat ons sal drink ? met wat ons sal kleed ons ? Want na all deese Dingen die Heiden sender a soek. Jender hemelsche Vader weet, dat jender hab all deese Dingen noodig. Soek voor eerst die Koningrik van God en si Gerechtigheid, soo all deese Dingen sal word toegegeven na jender. Voordarom no wees besorgt voor die ander Morgen, want die dag Morgen sal sorg voor die Dingen van si selv. Die ben genoege, dat elkeen Dag hab si eigen Plag.

Ordeel niet soo jender ook no sal word geoordeelt. Verdoem niet, soo jender ook no sal word verdoemt. Vergie, soo na jender sal word vergeven. Gie, soo na jender sal word gegeven. Want met welk een Ordeel jender oordeel, jender sal word geoordeelt : en met even dieselvde Maat, met die jender meet, jender sal krieg gemceeten weeraan. Een voll, gedouwt, geskuttelt en overvloetig Maat sal word gegeven na jender Skoot. En

Em a see na sender een Gliknis : Kan een Blinde dan wies ook die Pad na een ander Blinde ? sender no sal vall dan dill twee nabinne die Grav ? Die Junger no ben boven si Meester as die Junger ben glik as si Meester, soo em ben vollkommen. Maar wat joe kirk die Splinter nabinne die Oogo van joe Broeder, en joe no bemerk die Balk nabinne joe eigen Oogo ? Of, hoosoo joe darf see na joe Broeder : Hou still Broeder, mi will trek die Splinter ut van joe Oogo ? en kirk, een Balk ben nabinne joe eigen Oogo. Joe Huiche- laar ! trek vooreerst die Balk ut van joe eigen Oogo, en dan kirk, hoosoo joe kan trek die Splinter ut van joe Broeder si Oogo.

Jender no sal gie die Heilige na die Monteden, en jender no sal gooy jender Perlen na- voor die Verkens ; dat sender no vertrap die met sender Voeten, en draai en verskur jender. Bed, soo na jender sal word gegeven : soek, soo jender sal vind ; klop, soo die sal word goepend voor jender. Want em, die bed, die ortvang, en em, die soek, die vind, en voor om, die klop, sal word goepend. Of, welk een Mensch ben onder jender, as si. Soon bed em voor Brood, die sal offereer na em een Steen ? Of, as dieselvde bed em voor een Visch, die sal offereer na em en Slang ? As jender dan, die ben quaat, kan gie doch

goeje Gaven na jender Kinders ; hoe veelmeer jender Vader welk ben in die Hemel, sal gie goeje Gaven na sender, die bed Em ? Allemaal noe, wat jender will, dat die Menschen sal doe na jender, die jender doe na sender, ookal : die ben die Wet en die Propheeten. Loop in door die nauwe Poort, want die Poort ben wiet, en die Pad ben breed, die ley na die Verdoemnis, en sender ben veel, die wandel op die. En die Poort ben nauw, en die Pad ben smal, die ley na die Leev, en sender ben weenig, die vind dieselvde. Maar hewart jender van die valsche Propheeten, welk kom in Skaap kleeren na jender, maar van binnen sender ben verskurende Wolven. Na sender Vruchten jender sal ken sender. Volk kan pek dan ook Drivies van die Dooren, of Viegies van die Distels !

Soo elkeen goeje Boom bring goeje Vruchten, maar een quaje Boom bring quaje Vruchten. Een goeje Boom no kan bring quaje Vruchten, en een quaje Boom no kan bring goeje Vruchten, Elkeen Boom ben vor ken na si eigen Vrucht. Elkeen Boom die no draag goeje Vruchten sal word afgekap en gegoort nabinne die Vuur. (Voordaarom na sender Vruchten jender sal ken sender.) Een goeje Mensch bring voort wat ben goet, ut

die goeje Skat van si Hert. Want die Mond sprek ut die Overloet van die Hert.

Voor wat jender roep mi Heere, Heere : en no doe die, wat mi see na jender? Niet elkeen, die see na mi, Heere, Heere, sal kom nabinne die Koningrik van die Hemel : maar em, die doe die Will van mi Vader, welk ben in die Hemel. Veel sal see na mi, een Dag : Heere, Heere, ons ka propheteey dan niet in Joe Naam? Ons ka gooy dan niet quante Geesten ti in Joe Naam? Ons ka doe dan niet veel Wonder-Werken in Joe Naam? Dan Mi sal beken na sender : Noit mi ka ken jender nochtal, loop wee van mi, jender allemaal, die ben Quatdoeners. Voordarom, die, mi verglik em met een verstandig Man, die a bouw een Hoes, en a dig diep, en a lee die Fondament op een Klip ; toen noe een Stort-Regen a vall, en een groot Water-Vloet a kom, soo die Stroom a slaa tegen die Hoes, en no a kan beweeg die ; en die Wind sender a waay, en a stoot tegen die Hoes ; en doch die no a valt, want die a hab si Fondament op een Klip. En elkeen, die hoor deese mi Woorden, en no doe die, em ben glik as een onverstandig Man, die a bouw si Hoes sonder Fondament op die Sand. Toen noe een Stort-Regen a vall, en een groot Water-

Stroom a kom, en die Wind sender a waay, en a stoot tegen die Hoes, da die a vall, en si Vall a wees groot. En die a geskied, toen Jesus a ka tollend all deese Woorden, da die Volk a verwonder goe over Si Leering. Want Em a predik geweldig, en niet soo as die Skrifgeleerden.

§ 26.

Wonderwerk na en, die a hab die Lazaret-

Sickte.

Math. 8 : 1—4. Marc. 1 : 40—46. Luc. 5 : 12—16.

Maar toen Jesus a kom neer van die Berg da veel Volk a volg Em. En kik da een Man a kom, die a wees voll van Lazares-Sickte ; en toen dieselvde a kik Jesus, soo em a knie neer navoor Em, en a vall op, si Aangesicht a bed Em, en a see : Heere, as Joe will, soo Joe kan reinig mi wel. En die a jamer Jesus, en Em a strek si Hand ut, a roer em aan, en a see : Mi will doe die, wees gereinig. En toen Em a see soo, aanstonds die Lazares a vall wee van die Man, en em a kom rein. En Jesus a verbied em, en a stier em wee, aanstonds, en a see na em : Passop, see die na niemand ; maar loop hen, en wies joe na die Priester, en offer die Gav voor joe Reiniging, die Moses ka verordineer, tot een Ge-

Joe. En si Dienst-Knecht a kom gesond na dieselvde Ur. En toen sender die a wees gestiert, á kom na Hoes weerath, soo sender a vind die siek Dienst-Knecht gesond.

§ 28.

Wonderwerk na een Mensch, die a wees beselen met een onrein Geest.

Marc. 1 : 21—29. Luc. 4 : 31—37.

En Em a loop (in Capernaum) ná die Sabbath-Dagen nabinne die Skoel, en a leer sender; en sender a verwonder goe over Si Leering: Want Em a leer met Macht, en niés soo as die Skrifgeleerden. En daar a wees nabinne sender Skoel een Mensch, welk a wees beseten met een onrein Geest, die á skreuw ut met een hard Stem, en á see: Latstaans, wat ons kab vor doe met Joe, Jesus van Nazareth ?

Joe ka kom vor bederv ons. Mi weet, wie Joe ben, naamlik die Heilige van God. En Jesus a bestraf em, en a see: Wees stom, en vaar ut van em. En die onrein Geest a skreuw em, en a gooy em na Middel onder sender, en a skreuw hard, en a vaar ut van em, en ná a doe em Skade. En een Vrees a kom over sender allemaal, en sender a vraag onder mal-

kander en á see: Wat die ben. Wat voor een nieuwe Leering die ben? Em gebied met Macht en Geweld na die onreine Geesten, en sender ben gehoortsam na Em, en vaar ut. En die Woord van Em a kom gauw ut na allemaal die Plaatsen rondom Galilea.

§ 29.

Wonderwerk na die Skoon-Moeder van Petrus, () en na veel siek en beselen Volk.*

Math. 9 : 14—17. Marc. 1 : 29—34. Luc. 4 : 38—41.

En Em a loop aanstonds ut van die Skoel, en a kom in die Hoes van Simon Petrus en Ádreas, met Jacobus en Johannes. En die Skoon-Moeder van Simon a lee na Bedde, siek met een hard Koors; en aanstonds sender a see na Jesus van em, en a bed voor em na Jesus. Da Jesus a staan ná em, á vaas em na si Hand, en a recht em op, en a gebied die Koors; en die Koors a verlaat em aanstonds: En em a staan op, en a dien sender. En na die Avend, toen die Sonn a wees onder, sender á breng na Em all Soort van Sicken, en sender die a wees beseten. En die geheele Stadt a kom malkander navoor die Deur. En Em a gooy veel quaje Gees-

(*) Die Moeder van Simon Petrus si Wif.

ten ut met een Woord, welk a skreuw en a see : Joe ben Christus, die Soon van God. En Em a bestraf sender, en no a latstaan sender praat : Want sender a ken Em, dat Em ben Christus. En Em a help moeschi siek Volk, die a wees beswaart met divers Soort van Siekte; en Em a lee die Handen op elkeen, en a maak sender gesond. Soo dat die word verwoelt, wat gesproken ben door die Propheet Jesaias, die see : Em ka neem ons Swakheid op Em, en ka draag ons Siekten.

§ 30.

Wonderwerk na die Wind en See.

Marc. 1 : 35—39. Luc. : 4 : 42—44. Matth. 8 : 18—27. Marc. 4 : 35—41. Luc. 8 : 22—25. 9 : 57—60.

En na vroe vroe, bevoor die Dag a kom, Em staan op, en a loop nabuttin na een Woestyne, en a bed daar. En Petrus met sender, die a wees met em, a volg aster Em met Haast. En toen sender a vind Em, sender a see na Em : allemaal Volk soek Joe. En die Volk a soek Em, en a kom na Em, en a hou Em op, dat Em no a sal loop wee van sender. Maar Em a see na sender ; Lat ons loop na die naaste Stueden, dat ook daar Mi kan

predik die Evangelium van die Koningrik van God : want voor die mi ka kom.

En Em a predik nabinne sender Skoelen, in die geheele Galilea, en a gooy die quataje Geesten ut. En na dieselwde Dag, toen die Avend ka kom, en Jesus a kik moeschi Volk rondom Em, soo Em a see na si Jungers : Lat ons vaar over na die ander Sie van die See. En een Skrifgeleerde a kom, stahn na Em, en a see na Em : Meester, mi will na volg Joe, na waar Joe loof hen. Jesus a see na em : Die Vos sender hab Nesten ; maar Vogels na onder die Hemel hab Nesten ; maar die Mensch si Soon no hab, waar Em kan lee Si Hoofd. En een ander van si Jungers a see na Em : Heere, gie mi Permissie, dat mi loop hen, en begraf toevorn mi Vader. Maar Jesus a see na em : Joe volg Mi, en latstaan die Doojen begraf sender Doojen ; maar joe loop hen en predik die Koningrik van God. En sender a stier die Volk wee, en a neem Em met op die Skip ; en ander kleen Skippen a wees met Em ookal. En kik, een groot Storm en Draai-Wind a tis op na die See, soo dat tok die Baaren a slaap over die Skip, en sender a wees na Gevaar. En Em a wees na aster op die Skip, en a slaap op een Kissinje. En si Jungers a kom, staan na Em, a maak Em wakker, en a see :

Permissie na sender en a see : Vaar hen. Da die onreine Geesten a vaar ut van die Menschen, en a vaar nabinne die Verkens. En kik, die geheele Trop a stort sender selv met een Storm van die Hoogte af nabinne die See. Maar sender a wees omtrent twee-dusend, en sender a versup nabinne die Water. Maar toen die Verken-Oppassers a kik, wat a geskied : soo sender a vlucht, en a loop en a maak die bekend nabinne die Stadt, en in die Dorp sender, en hoosoo die a geskied met diejeen, die a wees beseten. En kik, die geheele Stadt a kom ut vor kik, wat a ka geskied, en a kom na Jesus, en a vind die Menschen, van welk die quaaie Geesten a ka vaar ut : en a kik die een, die a ka hab die Legion, dat em a set na die Voeten van Jesus, en a wees gekleedt en verstandig, en sender a verskrik. En die Volk die a ka kik die, a vertell die na sender, hoosoo die Beseiten sender a kom gesond, en van die Verkens ookal. En die geheele Meenigte van die Land rondom die Gadarenen a bed Em, dat Em a sal loop wee van sender, en vertrek ut van sender Land. Want een groot Vrees a kom over sender. En toen Em a will stap nabinne die Skip, soo die Man, van welk die quaaie Geesten a ka vaar ut, a bed Em, vor derf bliev by Em. Maar Jesus a stier em

wee, en a see na em : Joe loop hen na joe wees en na joe Vriendskap, en maak bekend na sender, welk groote Dingen God die Heere ka doe na joe, en dat Em ka neem Jamer over joe : En em a loop hen, en a begin vor maak die publik door die geheele Stadt, en in die tien Steden, welk groote Dingen Jesus a ka doe na em. En elkeen Mensch a neem goe Wonder over die.

§ 32.

Wonderwerk na een Mensch, die a wees Ge-

vaakt (laam) van die Gicht. Math. 9 : 1-9.

Marc. 5 : 21. 2 : 1-12. Luc. 8 : 40. 5 : 17-25.

En dan Em a stap nabinne die Skip, en a vaar over weertan, en die Volk a neem Em op met Bliskap. Want sender allemaal a verwacht Em. En Em a kom weertan na Capernhuh, in si Stadt : en die a kom bekent, dat Em a wees nabinne die Hoës. En aanstonds moeschi a kom malkander soo dat sender no a hab Ruimte, ook niet butten na voor die Deur : en Em a predik die Woord na sender. En toen Em a leer, en die Phariseen en Skrifgeleerden a sot daar, welk a ka kom ut van allemaal Plaatsen in Galilea en Judea, en van Jerusalem ; soo die Kracht van

die **HERRE** a kom ut van Em, en a geneses
 elkeen. En som a kom na Em, die a bring
 na Em een Mensch; die a wees laam van die
 Gicht, en vier Volk a drag em op een Bedde.
 En sender a soek, hoeso sender a kan bring
 em nabinne vor lee eth navor Jesus. En
 vordoor sender no a vind, om die Will van
 die Volk, na welk Plaats sender a kan bring
 em nabinne; soo sender a Klim naboven die
 Dak, en a lat em neer door die Klinders, met
 die Bedde, na Middel onder sender navoor
 Jesus. Toen noe Jesus a kik sender navoor
 soo Em a see na die laame Mensch: Wees
 getroost mi Soon, joe Sonden ben vergere
 na joe. En kik, som van die Skrifgeleerten
 a see by sender selv: Wie die ben, die spreek
 soo Gods—Lastering? Wie kan vergie Son-
 do, as God alleen? en Jesus a bemerk aan-
 stonds in Si Geest, dat sender a dink soo by
 sender selv, en a see na sender: Voor waan-
 rom *jender* dink soo quane Dingen nabinne
 jender Hert? Wat ben meer lecht vor see na
 die laame Mensch: Joe Sonden ben vergere
 na joe? of vor sec: Staan op, neem joe Bedde
 en wandel? maar voor dat jender kan weet,
 dat die Menschen-Soon hab Macht op Aarde,
 vor vergie die Sonden, soo Em a see na die
 Mensch, die a wees geraakt van die Gicht:
 Mi see na joe: Staan op, neem joe Bedde op,

en loop na joe Hees. En, *naestonds* em a
 staan op navoor sender Oogen, a neem si
 Bedde, en a loop na si Hoes, en a verheerlik
 God. Toen die Volk a kik die: soo sender
 a verwonder sender en a pries God, die ka gie
 soo een Macht na die Menschen; en sender a
 kom voll met Vrees en a see; Ons ka kik
 wondervolle Dingen van Dag, soo as ons noit
 a kik die toevorn.

§ 33.

*Jesus roep die Mattheus, vor volg Em bestan-
 dig. En gie Antwoord op die Vraag, voor
 Warum si Jungers no vaal?*

Matth. 9: 9—17. Marc. 2: 13—22. Luc. 5: 27—32.

En aster deese Dingen Em a loop weeraan
 nabuten na Sie van die See, en allemaal Volk
 a kom na Em, en Em a leer sender. En toen
 Em a passeer (die Tollhoes) soo Em a kik
 daar een Mensch a set na die Toll, genaamt
 Mattheus, (of Levis) die Soon van Alphaeus,
 en a see na em: Kom en volg Mi. En em a
 verlaat alles, a staan op, en a volg Jesus. En
 dieselde Levis a maak een groot Maaltid
 voor Em, nabinne si Hoes. En toen Em a
 set na Tafel, da een groot Companie van
 Tollenaars en Sondaars a kom, en a set na

Tafel, met Jesus en si Jungers. Want sender a wees moeschi, die a volg Em. Toen die Skrifgeleerden en Pharisee a klik, dat Em a jeet met die Tollenaars en Sondaars, da sender amnmetter tegen Si Jungers, en a see: Voor-waarom jender Meester jeet en drink met die Tollenaars en Sondaars? Toen Jesus a hoor die, da Em a see na sender: Die Gesonden no hab een Geneesman noodig, maar sender, die ben siek. Soo loop dan hen en leer wat die ben: Mi hab Welbehagen na Bartherigheid, en niet na die Offer. Mi ka kom, vor roep die Sondaars tot Bekeering, en niet die Rechtvechtigen.

En die Jungers van Johannes en van die Pharisee a vast moeschi; en som a kohn na Em en a see: Voor waarom die Jungers van Johannes vast dan soo dikwils, en bed soo veel, glik as die Jungers van die Pharisee ookal, en die Jungers van Joe ho vast, maar sender jeet en drink? Jesus a see na sender: Hoeseo die Kinders van die Bruid-Kamer kan han vast en wees bedroefd, soo lang, as die Bruidgom ben met sender? Soo lathg, as sender hab die Bruidgom met sender, soo jender no kan begeer, dat sender sal vast. Maar die Tid sal kom, dat die Bruidgom word genomen van sender, dan sender sal vast. Ehn Em a see ook ten Gliknis na sender: Nie-

mand niday een Stuk van nieuwe Laken op een oud Kleed; want die nieuwe Stuk doch sal skur weeraan afvan die oud Kleed, en die Skur kom meer slim, en die Stuk von nieuwe Laken past ook geheel niet op die ouwe. En niemand voell Most (nieuwe Wien) nabinne ond Leder-Sakken, want die nieuwe Wien sal breek die Leder-Sakken, en die Wien sal stort ut, en die Leder-Sakken sal bederf. Maar Volk doe nieuwe Wien nabinne nieuwe Leder-Sakken, soo all twee sal word bewaart met malkander. En niemand, die ka drink ouwe Wien, sal begeer anstonds die nieuwe, want em see: Die ouwe ben beeter.

§34.

Wonderswerk na een Vrouw, die a hab die Bloed-Loey, en na die Dochter van Jairus.

Matth. 9: 18-26. Marc. 5: 23-33. Luc. 8: 41-48.

Toen Em a spreek deese Dingen met sender kirk, da een Man a kom, genaamt Jairus, welk a wees een Oerste van die Skoel, en a vall meer na die Voeten van Jesus, en a bed Em, dat Em a will kom nabinne si Hoese. Want em a hab een eenige Dochter, omtrent twalf Jaar oud, die a lee meest, vor gie die

laatste Snik; En die Man a bed Em, en a see: Heere, mi Dochter ben na die laatste Assenbreek, maar kom, en lee Joe Hand op em, dat em kom gezond en leev. En Jesus a staan op en a volg em, en soo Si Jüngers a doe ookal. En moeschi Volk a volg Em, soo dat sender a dring Em. En daar a wees een Vrouw, die a hab die Bloed-Vloey twalf Jaaren, en a ka leid moeschi van veel Medicin-Meesters, en a ka spendeer allemaal si Vermoogen na die, en doch die a help nietmetal; maar veelmeer die a kom meer slim met em. Toen em a hoor van Jesus, da em a kom onder die Volk van aster; en a roer na die Stoom van Si Kleed. Want em a see by em selv: As mi maar sal kan roer na Si Kleed, soo mi sal kom gezond. En aanstonds die Spring van si Bloed-Vloey a stop, en em a voel die na si Lief, dat em a ka genees van si Plag. En Jesus a voel aanstonds in Em selv, dat een Kracht a ka loop ut van Em, en a keer Em om na die Volk sender en a see: Wie ka roer na mi Kleeren? Maar toen sender allemaal a loochen die, soo Petrus en sender, die a wees met Em a see: Meester, die Volk dring Joe; en press Joe, en Joe see: Wie ka roer na mi? En Jesus a see: Een Volk ka roer na mi, want mi voel, dat een Kracht ka loop ut van mi. En Em a kik rondom na

diejeen, die a ka doe die. Toen die Vrouw a kik noe, dat die no a wees verhoorgen, soo a kom met Beev. (Want em a weet, wat a ka geskied na em;) en a vall neer navoor Jesus, en a vertell na Em die geheele Waarheid; en a maak die bekennt a voor allemaal Volk; wat die Oorsak a wees, vor roer Em aan, en hoosoo em a ka kom gezond aanstonds. Maar Jesus a see na em: Wees getroost, mi Dochter; joe Gloof ka help joe: Loop hen met Vrede, en wees gezond van joe Plag. En soo die Vrouw a kom gezond van dieselvde Ur af.

Toen Em a spreek nochal, da som van die Skoel-Overste si Hoes-Volk a kom en a see na em: joe Dochter ka dood, voor wat joe maak verder Moeite na die Meester! Maar toen Jesus a hoor deese Woorden, soo Em a see na die Overste van die Skoel: No hab Vrees, gloof maar, soo joe Dochter sal krieg Help. En toen Em a kom na die Overste si Hoes; Em a lat niemand loop met nabinne, as Petrus, en Jacobus, en Johannes, die Broeder van Jacobus, en die Vader en Moeder van die Kind. En toen Em a kik die Floters en die Geraas van die Volk, dat sender a traan goe en a Krisch, Em a see na sender: Wat voor Geraas jender hab en traan? Gie Plaats; want die Kind no ben dood, maar

em slaap. En sender a lach en a bespot Em, en fa weet wel, dat die Kind a ka dood. En Em a triev sender allemal ut, en a neem met Em die Vader en die Moeder van die Kind, en sender die a wees met Em, en a loop nabinne, waar die Kind, a lee; en x vass die Kind by die Hand en a see na em; TALLINA KUMI, die ben na die *Oversetting*: Meeschi, (mi see na joe;) Staan op. En si Geest a kom weertan, en em a staan op aarstonds, en a wandel. En Jesus a ordineer, dat sender a sal gie wat na em vor jeet. En si Ouders a verwonder sender over die Maaten. Maar Em a verbied hard na sender, dat sender a sal see die na niemand, wat a ka geskied. Maar deese Geskiedenis a kom ut na dieselve geheele Land.

§ 35.

Wondertwerk na twee Blinden, en na een Mensch, die a wees stom en beseten.

Math. 9: 27-34. Luc. 14: 14, 15.

En toen Jesus a loop van daar verder, da twee Blinden a volg Em, en sender a roep en a see: O Joe Soon van David, neem Janner over ons! En toen Em a kom nabinne die Hoer, da die Blinde sender a kom na Em.

En Jesus a see na sender. Jender gloof dan, dat mi kan doe die na jender? Da sender a see na Em: Heere, ja! Da Em a roer sender Oogen aan, en a see: die geskied na jender, soo as jender gloof. En sender Oogen a word geopend. En Jesus a gebied na sender en a see: Passop, dat niemand krieg vor der en a see: Maar sender a loop wee, en a weet van die. Maar sender a loop wee, en a maak Em openlik bekend in dieselve geheele Land. Toen noe deese a ka loop voort; kik, da sender a bring een Mensch na Em, die a wees stom en beseten met een quaaje Geest. En toen die quaaje Geest a wees utgegooyt, da die Stomme a spreek. En die Volk a verwonder sender en a see: Noit die a wees vor kik soo in Israel. Maar die Phariseen sender a see: Em gooy die quaaje Geesten ut door Beelzebub, die Overste van die quaaje Geesten.

§ 36.

Jesus stier Si Apostels ut.

Math. 9: 35-38. 10: 11, 1. Marc. 6: 6-13. Luc. 8: 1-3. 9: 1-6.

En Jesus a wandel rond om door allemaal Steden en Plaatsen, a leer nabinne sender Skoelen, en a predik die Evangelium van die Koningrik van God, en a genees all Soort

van Siekte en all Soort van Swakheid onder die Volk. En die Twalf (Jungers) a wees met Em, soo ook som vrouwens, die Em a ka maak gesond van quaaie Geesten en Siekten; naamlik : Maria, welk ben genaamt Magdalen, van welk a ka vaar ut seven quaaie Geesten, en Johana, die Wif van Chusa, die Reantmeester van Herodes, en Susanna, die Reant ander, die a dien Em met sender Vermoogen. En toen Em a kik die Volk, soo Em a jamer sender, want sender a wees ver-moeit en verstrooit, glik as die Skaapen, die no hab een Herder. Dan Em a see na Si Jungers : Die Crop ben groot, maar die Arbeiders ben weenig. Voordarom jender, bed die Heere van die Crop, dat Em stier Arbeiders in si Crop. En Em a roep Si twalf Jungers na Em en a gie Macht na sender over die onreine Geesten, dat sender a sal gooy dieselvde ut, en a sal genees all Soort van Siekte en all Soort van Swakheid. Maar die Naamen van die twalf Apostels ben deese: Die eerste, Simon, genaamt Petrus; en si Broeder, Andreas; Jacobus, die Soon van Zebedeus, en si Broeder, Johannes; Philippus en Bartholomeus; Thomas en Matthews, die Tollenaar. Jacobus, die Soon van Alpheus, en Lebbeus, met die Toenaam Thaddeus;

Simon, van Cana; en Judas Ischarioth, welk a vertaad Em.

Deese Twalf Jesus a stier, twee en twee malkander, en a gebied na sender en a see: No loop op die Straat van die Heidens, en no kom nabinne die Steden van die Samaritanen: Maar loop hen na die verloor Skaapen van die Hoes van Israel. En as jender loop, soo predik en see: Die Koningrik van die Hemel ka kom desby: Maak die Sieken gesond, reinig die Lazares-Sieken, wek die Doojen op, gooy die quaaie Geesten ut. Sonder Betaling jender ka ontvang die, sonder Betaling jender ook gie die. Jender no sal hab Goud, of Silver, of Koper—Geld nabinne jender Beurses, en sal neem nietmetal met op jender Reis, as maar een Stock; No Packet, jender Reis, as maar een Stock, as die jender ook niet Brood, ook niet Skoen, as die jender hab na jender Voeten, jender ook no sal doe aan twee Rokken. Want een Arbeider ben waerdig, vor hab si Jeet. En as jender kom nabinne een Stadt of Dorp, soo ondersoek, as die hab daar een Volk, walk ben die waerdig; en by dieselvde jender hiev, tee jender reis van daar verder. As jender kom nabinne een Hoes; soo groet Dieselvde. En as die Hoes ben die waerdig; soo jender Vrede sal kom op dieselvde. Maar as die Hoes no ben die waerdig, dan jender Vrede sal kom na

jender weeraan. En as jemand no sal neem jender aan, en no hoor jender Woorden, soo loop wee ut dieselvd Hoes of Stadt, en skutel die Stof af van jender Voeten, tot een Getugnis over sender. Voorwaar, mi see na jender, die Land van Sodom en Gomorra no sal hab die soo hard vor drag, na die Dag van Ordeel, as soo een Stadt.

Kik, mi stier jender glik as die Skapen na Middel onder die Wolv sender. Voordarom wees voorzigtig, glik as die Slangen; en sonder Valsch, glik as die Duffes. Maar bewaar jender van die Menschen; want sender sal overleveer jender navoor sender Raad-Heesen, en sal geesel jender nabinne sender Skoelen. En sender sal breng jender sender die Gouverneurs en Koningen, om die Will van Mi, tot een Getugnis over sender, en over die Heidens. As sender dan sal over leveer jender, soo jender no sorg, hoosoo of wat jender sal spreek, want die sal word gegeven na. Want jender in dieselvd Uur wat jender sal spreek, die ben die Geest van jender Vader die spreek door jender. En die sal geskied, dat die een Broeder sal leveer die ander over na die Dood, en die Vader die Soon, en die Kinders sal ris op togen sender Onders, en sal help vor bring sender na die Dood. En jender

moet word gehaat van allemal Volk, om die Will van Mi Naam. Maar wie hou ut tee na die End, die sal kom salig. Maar as sender vervolg jender nabinne een Stadt, soo vlucht na een ander. Voorwaar mi see na jender: Jender no sal kan endig jender Reis door die Steden van Israel, tee die Mensch si Soon kom(*) Die Junger no ben boven si Meester, ook die Dienst-Knecht no ben boven si Heere. Die ben genoeg voor die Junger, dat em ben glik as si Meester, en die Dienst-Knecht glik as si Heere. As sender ka roep die Hoes-Vader Beelzebub, hoe veel meer sender sal roep si Hoes-Volk soo! Voordarom no vrees sender. Nietmetal ben vorborg, dat die no sal kom openbaar, en nietmetal ben soo heimlik, dat die no sal kom bekend. Wat mi see na jender in Dusternis, die jender spreek in die Licht; en wat jender hoor in die Oor, die jender predik op die Dak. En no vrees voor sender, die kan maak die Lichaaam dood, en no kan maak die Siel dood, maar vrees veelmeer Em, die kan bederv Lif en Siel nabinne die Hell. Volk no koop dan twee Muschkens (kleen Vogels) voor een Penning? Doch niet een van dieselvd vall op die Aarde, sonder die Will van jender Vader. Maar noe

(*) Tee mi selv kom na jender. Matth. 11 : 1.

ook allemaal jender Haar op die Hoofd ben
geteelt; voordarom jender no bathg; Jender
ben beeter as moeschi van soo kleen Vogels.
Voordarom, wie beken mi navoor die Men-
schen, die *Mi* will beken ook navoor die Va-
der, die ben nabinne die Hemel. Maar wie
verloochen mi navoor die Menschen, die *Mi*
will verloochen ookal navoor mi Vader, die
ben nabinne die Hemel. Jender no sal dink,
dat mi ka kom, vor stier Vrede op die Arde,
mi no ka kom, vor stier Vrede, maar die
Sweerd. Want mi ka kom vor set die
Mensch na Twistigheid tegen si Vader, en
die Dochter tegen si Moeder, en die Skoon-
Dochter tegen si Skoon-Moeder. En die
Mensch si eigen Hoos-Volk sal wees si-Vy-
anden. Wie hab Vader of Moeder meer
lief as mi, die no ben waerdig van Mi. En
wie hab Soon of Dochter meer lief as mi,
die no ben waerdig van Mi. En wie no neem
si Kroes op em, en volg mi, die no ben waer-
dig van Mi. Wie vind si Leev, die sal ver-
loor die, en wie verloor si Leev, om die Will
van *Mi*, die sal vind die. Wie neem jender
op, die neem mi op, en wie neem mi op, die
neem op *diejen*, die ka stier mi. Wie neem
een Propheet op, in die Naam van een Pro-
pheet, die sal ontvang die Loon van een Pro-
pheet. Wie neem op een Rechtheerdige, in

die Naam van een Rechtheerdige, die sal ont-
vang die Loon van een Rechtheerdige. En
wie gie na een van deese mindeste maar een
Beeker-koud Water, vor drink, in die Naam
van een Junger; Voorwaar, mi see na jender,
em no sal verloor si Loon.
En die a geskied, toen Jesus a ka vollendig
si verordineering na si twalf Jungers, Em a
loop verder van daar, vor leer en vor predik
nabinne sender Stedten. En sender a loop
ut, en a wandel door een Dorp aster die an-
der, en a predik, dat Volk sal bekeer sender,
en a verkondig die Evangelium. Sender a
gooy ook veel quaaje Geesten ut, en a saly
veel Sieken met Olie, en maak sender gesond
na allemaal Plaatsen.

§ 37.

Wonderwerk na die Jongling van Nain.

Luc. 7: 11—17.

En asteraan die a geskied, dat Em a loop
na een Stadt, genaamt Nain, en veel van si
Jungers en moeschi Volk a loop met Em. En
toen Em a kom destby die Thoor van die
Stadt, kik, da Volk a draag een Dooje ut, die
a wees die eenigste Soon van si Moeder, en
em a wees een Weduwe; en moeschi Volk

van die Städt a loop met em. En toen die Heere a kik em, da si Hert a kom voll met Jamer over em, en Em a see na dieselvde: No than. En Em a kom en a roer die Kist an, en die Draagers a staan still. En Em a see: Jongling, mi see na joe: Staan op. En die Dooje a set em op, en a begin vor spreek. En Jesus a gie em na si Moeder. En daar een Vrees a kom na sender allemaal, en sender a verheerlik God, en a see: Een groot Propheet ka staan op onder ons, en God ka besook si Volk. En deese Woord van Em a spreij ut door die geheele Jndea; en door al- lenmaal die Landen, dia a lee daar rondom.

§ 38.

Johannes (die Dooper) si Bodskap na Jesus, en Jesus si Getugnis van Johannes.

Math. 11: 2—30. Luc. 7: 18—35.

En die Jnngers van Johannes a breng Bodskap na em, van all deese Dingen. Toen noe Johannes nabinne die Gevangnis a hoor die Werken van Christus, soo em a roep twee van si Jnngers na em, en a stier sender na Jesus, en a lat see na Em: Joe ben dan Em, die sal kom, of ons sal verwacht een ander? En toen die twee Mans a kom na Em, sender

a see: Johannes die Dooper ka stier ons na Joe, en lat see na Joe: Joe ben dan Em, die sal kom, of ons sal verwacht een ander? Maar dieselvde Ur Em a maak moeschi Volk gesond, en a genees sender van sender Siekten en Plaagen, en van die quajje Geesten, en a gie na veel Blinden die Gesicht. Jesus a antwoord en a see na sender: Loop hen, en see na Johannes weetaan, wat jender kik en hoor: Die Blinden kik, die Kreupels wandel, die Lazares-Sieken kom rein, die Doovent hoor, die Doojen staan op, en na die Aarmen word die Evangelium gepredikt. En salig ben em, die no erger si selv na mi. Maar toen die Bodskapers van Johannes a ka loop wee, da Jesus a begin vor spreek na die Volk, van Johannes: Wat jender ka loop nabutten na die Woestyne vor kik? Jender a will kik dan een Ried, die word beweegt van die Wind, van een Sie na die ander? Of wat jender ka loop nabutten, vor kik? Jender a will kik dan een Mensch in socht Kleeeren? Kik, sender, die leev na heerlik Kleeeren en Kostlikheid, ben nabinne die Koning sender Hoos. Of wat jender ka loop nabutten vor Kik? Jender a will kik dan een Propheet? Ja mi see na jender, ook veel meer as een Propheet? Want em ben deese, van die

staan geskreven ; Kik, mi stier mi Engel(*) bevoor Joe Aangesicht, die sal bereid Joe Pad bevoor Joe. Voorwaar, mi see na jender : Onder allemal, die van Vrouwens gebooren, niet een ka kom op, die ben meer groot, geen meer groot Propheet ka staan op as Johannes die Dooper. Maar diejeen, die ben die Kleenste nabinne die Koningrik van God, ben meer groot as em. En van die Dagen van Johannes die Dooper tee noe die Koningrik van die Hemel leid Geweld,(†) en sender die doe Geweld, trek die na sender Macht. Want allemal Propheeten en die Wet ka prophecey, tee na Johanes. En (as jender will neem die aan :) em ben die Elias, die a sal kom. Wie hab Ooren vor hoor, die hoor. En allemal Volk, die a hoor em, die die Tollenaars, a gie Recht na God, en a lat doop sender, met die Doop van Johannes. Maar die Phariseen en Skrifgeleerden a veracht die Raad van God tegen sender selv, en no a lat doop sender van em. En die Heere a see : Na wie mi sal verglik die Menschen van deese Geslacht, en na wie sender ben glik ! sender ben glik die Kinders, die set op die Market-Plaats, en roep tegen malkander en see : Ons ka flot voor jender, en

(*) Botskaper.

(†) Breek aan met Geweld.

jender no a will dans, ons ka sing Klag-Sang voor jender, en jender no a will traan. Want Johannes die Dooper, ka kom, en em no a jeet Brood, en no a drink Wien, soo jender a see : em hab een quaeje Geest. Die Mensch si Soon ka kom, jeet en drink, soo jender see : Kik, die Mensch ben een Vraat, en een Wicnsupper, en Viend van die Tollenaars en Sondaars. Maar die Wiesheid word gerechtheerdigt van allemal si Kinders.

Dan Em a begin vor verwit die Steden, in welk die meeste van Si Werken a ka geskied, en doch sender no a ka kom bekeert. Ongelukkig joe ben Chorazin ! Ongelukkig joe ben Bethsaida. As soo machtige Werken a sal ka geskied na Tyrus en Sidon, glik as ka geskied by jender, sender a sal ka bekeert van lang Tid nabinne Sakkleed en Haschis. Doch mi see na jender : Die sal wees meer lecht vor draag voor Tyrus en Sidon, na die Dag van Ordeel, as voor jender. En joe, Capernaum, die joe ben verhoogt tee na die Hemel, joe sal word neet gestooten, tee na die Algrond. Want as na Sodoma die Wonderwerken a sal ka geskied, die ka geskied nabinne joe, die a sal staan nochal, tee van Dag. Doch mi see na jender : Die sal wees voor die Land van Sodoma meer lecht vor draag na Dag van Ordeel as voor joe. Na

dieselvde Tid Jesus a see : Mi pries Joe, Vader en Heere van Hemel en Aarde, dat Joe ka verberg deese Dingen voor die Wiessen en Verstandigen, en ka openbaar die na die Onmondigen. Ja, Vader, want soo die a wees welbehagelijk navoor Joe. Alle Dingen ben overgelevert na mi, van mi Vader, en niemand ken die Soon, as maar die Vader, en nietand ken die Vader as maar die Soon, en na wie die Soon will openbaar die. Kom na mi, allemaal, die ben vermoet en beswaart met swaar Draagt, mi will gie Rust en beswaarder. Neem op jender mi Jok, en leer van mi, want mi ben sachtmoedig, en demoetig van Hert, soo jender sal vind Rust voor jender Sielen, Want mi Jok ben socht, en mi Draagt ben lecht.

§ 39.

*Jesus defendeer die Sondarin (Magdalena)
tegen die Pharisee.*

Luc. 7: 36—50.

En een van die Phariseen a bed Jesus, vor kom en vor jeet met em. En Jesus a loop nabinne die Hoes van die Pharisee, en a set met em na Tafel. En kik, die a hab een Vrouw nabinne die Stadt, die a wees een Sondarin. Toen deese a hoor, dat Em a

set na Tafel, nabinne die Hoes van die Pharisee, da em a breng een Glas met Salv-Olie, en a staan van aster na si Voeten, en a traan; en a begin, vor maak si Voeten nat met Traanen, en vor droog sender met die Haar van si Hoofd, en a kuss Si Voeten, en a sender met die Olie. Maar toen die Pharisee, die a ka nooi Em, a kik die, soo em a see by si selv : As deese a sal wees een Propheet, soo em a sal weet, wie en welk een Vrouw die ben, die roer Em aan, want die ben een Sondarin. Jesus a antwoord en a see na em : Simon, mi hab wat vor see na joe. Maar em a see : Meester, see die. (Jesus a see :) Een Skuld-Heere (: Creditor :) a hab twee Skuldnaars; die een a wees skuldig vyfhondert Penningen, en die ander vyftig. En toen sender no a hab yor betaal, soo em a maak sender all twee quit. See noe, welk van die twee sal hab die meeste Liefde na em ? Simon a antwoord en a see : Mi dink, diejeen, na die em a vergie die meeste. Jesus a see na em : Joe ka oordeel recht. En Em a keer Em na die Vrouw, en a see na Simon : Joe kik dan deese Vrouw ? Mi ka kom nabinne joe Hoes, joe no ka gie mi Water op mi Voeten, Maar deese ka maak mi Voeten nat met Traanen, en ka droog sender met die Haar van si Hoofd. Joe no ka gie mi een

Kuss, maar deese, sens em ka kom nabinne, no a lat af, vor kuss thi Voeten. Joe no ka salw mi Hoofd met Olie; maar em ka salw mi Voeten met Balsam. Voordarohi mi see na joe: Si Sonden, die a wees moeschi ben geven na em, want em ka hab moeschi lief. Maar na wie weenig word vergeven die hab ook weenig lief. En Jesus a see na die Vrouw: Joe Sinden ben na joe vergeven. Da sender, die a set met Em na Tafel, a begin, en a see by sender selv: Wie deese ben, die ook vergie die Sonden? Maar Em a see na die Vrouw: joe Ghoof ka help joe, loopen met Vrede.

§ 40.

Jesus defendert vi Jungers, die ka breek Tapokses af van die Koorn, na een Sabbath-Dag.

Math. 12: 1—8. Marc. 2: 23—28. Luc. 6: 1—5.

En die a gekried na een Aster-Sabbath, (*) dat Jesus a wandel door die Koorn; en si Jungers a wees hongertig en a breek Tapocies af, a vris die met die Handen, en a jeet die. Da som van die Phariseen a kik die, en a see na Em: Kik, Joe Jungers doe, wat nu

(*) Een Sabbath bevoor die Nieuwe Mann.

ben gepermitteerd vor doe, na die Sabbath-Dag. Maar Em a see na sender: Jender ka leer dan niet, wat David a doe, teen em, en sender, die a wees met em, a hab Honger! Hoosoo em a loop nabinne die Hoes van God, na die Tid van die Hoog-Priester Abjathar, en a jeet die Toon-Brooden, en a gie ook na sender die a wees met em; die niemand doch a derf jeet, sonder die Priesters alleen. Of jender no ka lees dan in die Wet, hoosoo die Priesters na die Sabbath in die Tempel breek die Sabbath, en ben doch sonder Skuld! Maar mi see na jender, dat hier ben een die ook ben meer groot as die Tempel. Maar as jender a weet, wat die ben: Mi hab Welbehagen na die Barmhertigheid, en niet na die Offer, soo jender no a sal ka veroordeel die Onskuldigen. En Em a see na sender: Die Sabbath ben gemaakt om die Will van die Mensch, en niet die Mensch om die Will van die Sabbath. Die Mensch si Soon ben een Heere ook over die Sabbath.

§ 41.

Wonderwerk na die Man met die verdroogte Hand.

Math. 12: 9—21. Marc. 3: 1—6. Luc. 6: 9—11.

En Em a loop van daar verder, en na een an-

der, Sabbath Em a kom nabinne die Skoel en a leet, en kik, een Mensch a wees daar, die si rechter Hand a ka verdroog. En die Skrifte geleerden en Phariseen a wach Em, as Em a sal genees ook na die Sabbath. En sender a vraag Em en a see: Die ben dan recht, vor genees na die Sabbath? voor dat sender a kan vind een Oorsak, vor beskuldig Em. Maar Em a bemerk sender Gedachten, en a see: na die Mensch met die verdroogte Hand: Staan op, en kom hiesoo, En em a staan op en a staan daar. Da Jesus a see na sender: Mi vraag jender, wat ben dan recht, vor doe na die Sabbath, Goets of Quaat? vor salveer die Leev, of vor bederv die? Maar sender a swieg still. Da Em a see na sender: Wie, ben onder jender, as em hab een Skaap, die vall em nabinne een Graf na die Sabbath-Dag, dat em no sal vass die en haal die op? hoe veel beeter ben noe een Mensch, as een Skaap? Voordarom die ben wel gepermitteerd, vor doe Goets op die Sabbath. En Em a kik rond om na sender met Toorn, en a wees bedroefd over sender verstokte Herten, en a see na die Mensch: Streck joe Hand ut. En em a strek die ut, da si Hand a kom fraai weeraan, en gesond glik as die ander. Dan die Phariseen a loop nabuten, en a kom geheel onsinnig, en a besprek sen-

der met malkander, wat sender a will doe na Jesus; en a hou aanstonds een Raad over Em, met die Herodianen, hoesoo sender a sal kan maak Em dood. Maar toen Jesus a weet die, soo Em a loop wee van daar, en moeschi die, soo Em a volg Em, en Em a genees sender altemaal. En Em a gebied sender, dat sender no a sal maak Em openbaar: Voor dat die a sal kom vervoell, wat gesprooken ben door die Propheet Jesaia, die see: Kik, die ben mi Dienaar, die mi ka kies ut, mi Geliefdeste, na die mi Siel hab Welbehagen. Mi will lee mi Geest op Em, en Em sal maak die Oordeel bekend na die Heidens. Em no sal twiel of skrenw, en si Geroep no sal wees vor hoor op die Straten. Em no sal breek die Ried, die hab Kraak, en Em no sal blusch ut die Wiek, die smook nochal, tee dat Em voer ut die Oordeel tot Overwinning. En die Heiden sender sal hoop op Si Naam.

§ 42.

Wonderwerk na een, die a wees beseten van die Duvel, en blind en stom.

Math. 12: 22-50. Marc. 3: 20-35. Luc. 11: 16-32. §: 19-21.

En toen sender a kom weeran na Hoers, da die Volk a kom malkander weeraan, soo dat